

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року
(в тисячах гривень)

ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА
«АНТАРКТИКА»

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Випуск консолідованої фінансової звітності (з метою оприлюднення) Групи ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «АНТАРКТИКА» (далі - «Компанія») за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року, було схвалено рішенням Керівництва. Ні учасники Товариства, ні інші особи не мають права вносити зміни до цієї фінансової звітності після її затвердження до випуску.

Звітним періодом, за який формується консолідована фінансова звітність, вважається календарний рік, тобто період з 01 січня по 31 грудня 2020 року.

Компанія є приватним акціонерним товариством, що зареєстроване та здійснює свою діяльність відповідно до законодавства України та на її території.

<i>Місцезнаходження Компанії:</i>	68094, Одеська обл. м. Чорноморськ, село Бурлача Балка, вулиця Центральна, будинок 1, офіс 416
<i>Код ЄДРПОУ</i>	22490698
<i>Реєстраційні дані:</i>	19.11.1998р., Свідоцтво про державну реєстрацію юридичної особи серії А01 №319821 видано на заміну в зв'язку зі зміною найменування юридичної особи 07.12.2010р. Місце проведення державної реєстрації – Виконавчий комітет Одеської міської ради. Дата та номер останньої реєстраційної дії 26.09.2012 №15541070016002833 Виконавчим комітетом Іллічівської міської ради.
<i>Основний вид діяльності за КВЕД 2010:</i>	68.20 Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна 52.29 Інша допоміжна діяльність у сфері транспорту 46.72 Оптова торгівля металами та металевими рудами 46.90 Неспеціалізована оптова торгівля

Дочірні Компанії на кінець відповідних звітних періодів були представлені таким чином:

Назва підприємства	Основна діяльність	Місце реєстрації та операційної діяльності підприємства	Частка власності Компанії станом на 31 грудня	
			2018	2019
ТОВ «Чорноморський рибний порт»	Транспортне оброблення вантажів	Україна, м. Чорноморськ	100%	100%
ТОВ «Альбатрос»	Інша допоміжна діяльність у сфері транспорту	Україна, м. Чорноморськ	100%	100%
ДП «Лідер»	Ремонт і технічне обслуговування машин і устаткування промислового призначення	Україна, м. Чорноморськ	100%	100%
ДП «Портовик»	Транспортне оброблення вантажів	Україна, м. Чорноморськ	100%	100%

Група має ліцензії та дозволи, що отримані в Головному Управлінні Держпраці в Одеській області Державної служби України з питань праці та діють на дочірній Компанії ТОВ «Чорноморський рибний порт».

1. Дозвіл №383.18.51 (переоформлений №466.13.51 від 01.07.2013 р.) до 01.07.2023 р.
Експлуатувати вантажопідіймальні крани:

- Крани стрілові самоходні на пневмоколісному ході – мобільний портовий кран LHM500, 2009 року виготовлення, країна – виробник Австрія, реєстраційний №12780, №12781, 2 од.

2. Дозвіл №393.18.51 (переоформлений №392.17.51 від 19.07.2017 р.) до 18.08.2021 р.
Виконувати роботи підвищеної небезпеки з експлуатації свердловин під час геологічного вивчення і розробки родовищ корисних копалин.

3 Дозвіл №385.18.51 (переоформлений №068.17.51 від 28.02.2017 р.) до 27.02.2022 р.
Експлуатувати вантажопідіймальні крани (контейнерний перевантажувач «Liebherr» моделі P164L (GS) – Super, 2011 рік виготовлення, країна – виробник Ірландія, кількість 2 од.; кран козловий контейнерний пневмоколісний «Liebherr» моделі 7/6/4 WS (E), 2011 рік виготовлення, країна – виробник Ірландія, кількість 5 од.)

4. Дозвіл №388.18.51 (переоформлений №324.17.51 від 25.07.2017 р.) до 24.07.2022 р.
Експлуатувати посудини, що працюють під тиском понад 0,05 МПа (ресивер лінійний тип 3,5 РВ, 1973 рік виготовлення, країна – виробник СРСР, 2 од.; ресивер дренажний тип 5 РД, 1973 рік виготовлення, країна – виробник СРСР, 1 од.; промислова посудина тип 80 ПС, 1974 рік виготовлення, країна – виробник Болгарія, 2 од.; ресивер циркулярний тип 3,54 РД, 1973 рік виготовлення, країна – виробник СРСР, 2 од.; маслорідокремлювач тип 150 ОММ, 1973 рік виготовлення, країна – виробник СРСР, 4 од.; маслозбірник тип СМ-300, 1974 рік виготовлення, країна – виробник СРСР, 2 од.; відокремлювач рідини тип 150 ОЖВ, 1993 рік виготовлення, країна – виробник Україна, 1 од.; випарювач тип ИМКА – 360, 2000 рік виготовлення, країна – виробник Україна, 1 од.)

5. Дозвіл №387.18.51 (переоформлений №325.17.51 від 25.07.2017 р.) до 24.07.2022 р.
Виконувати роботи, що виконуються на висоті 5 метрів і більше над поверхнею ґрунту, з перекриття або робочого настилу, та роботи, що виконуються за допомогою підйомних кошиків, механічних підіймачів.

6. Дозвіл №384.18.51 (переоформлений №036.17.51 від 13.02.2017 р.) до 12.02.2022 р.
Експлуатувати технологічні транспортні засоби, що підлягають реєстрації в територіальних органах Держпраці (навантажувач фронтальний марки «JCB» 456 ZX, 2015 року виготовлення, країна – виробник Великобританія, 1 од.)

7. Дозвіл №386.18.51 (переоформлений №523.16.51 від 21.11.2016 р.) до 20.11.2021 р.
Експлуатувати технологічні транспортні засоби, що підлягають реєстрації в територіальних органах Держпраці (штабелювальний навантажувач - річстакер марки «ТЕКЕХ» мод. С8 45КМ, рік виготовлення 2010, країна - виробник Італія - 2 од.; штабелювальний навантажувач - перевантажувач порожніх контейнерів моделі FDC 18K6, рік виготовлення 2010, країна - виробник Італія - 1 од.; екскаватор гусеничний моделі Fiat KOBELKO EX355, рік виготовлення 2005, країна - виробник Італія - 1 од.; фронтальний навантажувач «JCB» 456 ZX, рік виготовлення 2011, країна виробник Англія - 2 од.; фронтальний навантажувач моделі ТО 18-Б, рік виготовлення 2001, країна виробник Білорусь - 2 од.; портальний тягач марки «TERBERG» моделі УТ222, рік виготовлення 2010, країна виробник Нідерланди - 4 од.; напівпричіп марки ВЕСТТ-930050 для перевезення одного або двох 20-футових контейнерів або одного 40-футового по території порту та інших промислових площадках, рік виготовлення 2010, країна виробник Україна - 10 од.)

8. Дозвіл №391.18.51 (переоформлений №340.16.51 від 31.08.2016 р.) до 30.08.2021 р.
Експлуатувати технологічні транспортні засоби, що підлягають реєстрації в територіальних органах Держпраці (напівпричепа марки ВЕСТТ – 930051 для перевезення контейнерів по території промислових площадок, рік виготовлення 2016, країна – виробник Україна – 2 од.)

9. Дозвіл №390.18.51 (переоформлений №237.16.51 від 30.06.2016 р.) до 29.06.2021 р.
Експлуатувати підйомники (підйомник ТВГ – 15Н, рік виготовлення 1980, країна виробник СРСР); технологічні транспортні засоби, що підлягають реєстрації в територіальних органах Держпраці (Екскаватор ЮМЗ-6, рік виготовлення 1989, країна – виробник СРСР)

10. Дозвіл №418.19.51 до 25.06.2024 р.
Виконувати роботи підвищеної небезпеки з ремонту та технічному обслуговуванню машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки (технологічні транспортні засоби; устаткування,

пов'язане з використанням, транспортуванням небезпечних речовин); роботи у вибухопожежонебезпечних зонах; газополум'яні роботи

11. Дозвіл № 419.19.51 до 25.06.2024 р.

Експлуатувати устаткування, пов'язане з використанням, переробкою, і транспортуванням небезпечних речовин (аміачний двохступеневий компресор, тип ДАУ-80, 1973 року виготовлення, країна виробник СРСР, 3 од.; аміачний компресор, тип АУ-200, 1972 року виготовлення, країна - виробник СРСР, 1 од.; аміачний компресор, тни АУ-200, 1971 року виготовлення, країна виробник СРСР, 1 од.; аміачний компресор, тип АУ-200, 1973 року виготовлення, країна виробник СРСР, 1 од.; агрегат компресорний двохступеневий, тип АД 55-7-4, 1994 року виготовлення, країна - виробник СРСР, 1 од.; поршневий компресор, тип «GrassoV 1400T», 2017 року виготовлення, країна - виробник Нідерланди, 3 од.; випарний конденсатор, тип «VXC-S-328D», 2012 року виготовлення, країна - виробник Бельгія, 1 од.; теплообмінник пластинчатий розбірний, тип «МК15-BWFG», 2017 року виготовлення, країна виробник Швеція, 2 од.; аміачний трубопровід, лінія всмоктування №1, 2014 року виготовлення, країна виробник Україна, 1 од.; аміачний трубопровід, лінія нагнітання №1, 2014 року виготовлення, країна - виробник, Україна; 1 од.; трубопровід всмоктування високого ступені №2, 2018 року виготовлення, країна виробник Україна, 1 одиниця; трубопровід всмоктування низького ступені №2, 2018 року виготовлення, країна - виробник Україна, 1 од.; трубопровід нагнітання низького ступені №2, 2018 року виготовлення, країна - виробник Україна, 1 од.; трубопровід I нагнітання високого ступені №2, 2018 року виготовлення, країна виробник Україна, 1 од.; трубопровід подачі зрідженого аміаку з промпосудини на циркуляційний ресивер, 2018 року виготовлення, країна виробник Україна, завод. №1,1од.; аміачний трубопровід, лінія випарювання, 2013 року виготовлення, країна виробник Україна, 1 од.; аміачний трубопровід, 1 лінія відокремлювана рідини, 1995 року виготовлення, країна виробник Україна, 1 од.;

- обладнання та захисні системи, призначені для експлуатації (застосування) в потенційно вибухонебезпечному середовищі (електродвигуни типа А 1 1 2 - 8 / 12 (3 один.), рік виготовлення - 1973р., країна виробник СРСР; електродвигун типа А02-92-6У2 (1 од.), рік виготовлення - 1974р., країна - виробник - СРСР, електродвигун типа АОП2-92-6 (1 один.), рік виготовлення - 1974р., країна виробник - СРСР, електродвигун типа А О П 2 - 92-6 (1 од.), рік виготовлення - 1972р., країна виробник - СРСР; електродвигун типа А33158-8 (1 один.), рік виготовлення - 1974р., країна - виробник - СРСР; електродвигуни типа 4А200М2У3 (3 один.), рік виготовлення - 1980р., країна виробник - СРСР; електродвигун типа А160М2ЖУ2 (1 один.), рік виготовлення - 1981р., країна виробник - СРСР; електродвигуни типа 3 motor МЗВР 315 (3 один.), рік виготовлення - 2017р., країна виробник - Швеція; електродвигуни типа Grundfos GM 200L1 2D35 (2 один.), рік виготовлення - 2016р., країна виробник Данія; електродвигуни типа Grundfos GM 160MB-2B35 (2 од.), рік виготовлення - 2017р., країна - виробник - Данія; світильники серії LED ДСП27У-100-001 У2 «Ватра» (24 од.), рік виготовлення - 2018р., країни виробник - Україна);

- устаткування напругою понад 1000В (електричне устаткування електричних станцій та мереж - центральний розподільний пристрій (ЦРП-10 кВ «Рибпорт») з високовольтними комірками типа КСО-266 і КСО-272 (12комірок) з вакуумними вимикачами типа ВВ/TEL-1000/10; трансформаторна підстанція РП-ТП-5377 з високовольтними комірками типа КСО-205 (12комірок) з вакуумними вимикачами піна ВБ4-П-10-20/630У2, двомакомірками ТН 10 кВ типа 3х3 НОЛПМИ-10УХЛ2, однією коміркою СР-10кВ, двома комірками ТСН типа ТС 10 кВА 10/0,4 кВ і двома силовимитрансформаторами (сухими) типа ТТР-630/10, рік виготовлення 2011, країна виробник - Італія; трансформаторна підстанція РП - ТП - 5378 звисоковольтними комірками типа КСО-205 (9 комірок) і вакуумними вимикачами типа ВБ4-П-10-20/630У2, двома комірками ТП 10 кВ типа 3х3 НОЛПМИ-10УХЛ2, однією коміркою СР-10 кВ, двома комірками ТСН типа ТС 10 кВА 10/0,4 кВ і двома силовими трансформаторами (сухими) типа ТТР-1600/10, рік виготовлення - 2011р., країна виробник Італія; трансформаторна підстанція ТП-5379 з двома силовими трансформаторами типа ТМЗ-1600/10У1, рік виготовлення - 2007р., країна виробник - Україна; комплектна трансформаторна підстанція КТП - 4340 з силовим трансформатором типа ТМ-630/10, рік виготовлення - 1974р., країна - виробник - СРСР; комплектна трансформаторна підстанція КТП-4342 з двома силовими трансформаторами типа ТМЗ-630/10, рік виготовлення -1973р., країна виробник - СРСР; комплектна трансформаторна підстанція КТП-4578 з силовим трансформатором типа ТМЗ-630/10-74У1, рік виготовлення - 1982р., країна виробник - СРСР; комплектна трансформаторна підстанція КТП-4582 з двома силовими трансформаторами типа ТМЗ-630/10, рік виготовлення - 2009р., країна виробник - Україна;

- трансформаторна підстанція ТП-4345 з двома силовими трансформаторами типа ТМ-400/10-70, рік виготовлення - 1974р., країна виробник - СРСР; комплектна трансформаторна підстанція КТП-4344 з силовим трансформатором типа ТМ-400/10-70У1, рік виготовлення - 1985р., країна виробник - СРСР; комплектна трансформаторна підстанція КТП - 4341 з силовим трансформатором типа ТТУ АІ, рік виготовлення - 1974р., країна виробник - Румунія; трансформатор силовий (сухий) типа GDNN-1000 кВА (1 один.), встановлений в контейнерному перевантажувачі R1818 №1, рік виготовлення - 2011р., країна виробник - Ірландія; трансформатор силовий (сухий) типа GDNN-1000 -1000 кВА (1 один.), встановлений в контейнерному перевантажувачі R1819 №2, рік виготовлення - 2011р., країна виробник Ірландія; повітряні лінії (ПЛ-10 кВ): ПЛ-10 кВ (відпайка) від опори №28 до опори №36 ПЛ-10 кВ ПС-110/10 кВ «Чорноморка»; ПЛ-10 кВ (відпайка) від опори №1 до опори №37 ПЛ-10 кВ пр. «Рибпорт» ПС-110/10 кВ «Чорноморка»; кабельні лінії (КЛ-10 кВ): 2КЛ-10 кВ від ПС-110/10 кВ «Чорноморда» до РП-ТП-5377; КЛ-10 кВ від ПС-110/10 кВ «Чорноморка» до опори №1 " -10 кВ пр. «Рибпорт»; КЛ-10 кВ (відпайка) від опори №37 ПЛ-10 кВ пр.«Рибпорт» до КТП-4340; КЛ-10 кВ (відпайка) від опори №36 ПЛ-10кВ пр. «Рибпорт» до КТП-4341; КЛ-10 кВ від опори №35 ПЛ-10 пр. «Рибпорт» до РП-ТП-5377; 2КЛ-10 кВ від РП-ТП-5377 до ЦРП-10 кВ«Рибпорт»; 2КЛ-10 кВ від ЦРП-10 кВ «Рибпорт» до ТП-5379; 2КЛ від РП-ТП-5377 до РП – ТП-5378; 2 КЛ-10 кВ від ЦРП-10 кВ «Рибпорт» до ТП-4345.

2. СУТТЄВІ ПОЛОЖЕННЯ ОБЛКОВОЇ ПОЛІТИКИ

2.1 УМОВИ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ПОЛІТИЧНА СИТУАЦІЯ В УКРАЇНІ

Група здійснює свою діяльність в Україні. Незважаючи на те, що економіка України вважається ринковою, вона продовжує демонструвати певні риси, властиві економіці, що розвивається. Вони включають, але не обмежуються, низьким рівнем ліквідності на ринках капіталу, високим рівнем інфляції та значним дефіцитом державних фінансів та балансу зовнішньої торгівлі.

Політико-економічна ситуація в Україні суттєво погіршилася з того часу, як Уряд країни прийняв рішення про відмову від підписання Угоди про асоціацію та Угоду про поглиблену та всеосяжну зону вільної торгівлі з Європейським Союзом в кінці листопада 2013 року. Політичні та соціальні заворушення, поєднані із зростанням регіонального протистояння, призвели до поглиблення існуючої в країні економічної кризи, зростання дефіциту державного бюджету та скорочення валютних резервів Національного банку України і, як результат, до подальшого зниження суверенних кредитних рейтингів України.

У 2014-2020 роках Україна продовжує знаходитися у стані політичних та економічних потрясінь. У березні 2014 року, у результаті низки подій у Криму, відбулося приєднання Республіки Крим до складу Російської Федерації, яке не було визнане Україною та міжнародним співтовариством. Ця подія призвела до суттєвого погіршення відносин між Україною та Російською Федерацією. Слідом за нестабільністю у Криму регіональне протистояння поширилося на східні регіони України, головним чином, Донецьку та Луганську області. У травні 2014 року протести у цих областях переросли у розвал системи правопорядку, військові зіткнення та збройний конфлікт між озброєними прибічниками самопроголошених республік у Донецькій та Луганській областях та українськими силами. Протягом 2014-2020 років відбувалося і продовжується нестабільність та повномасштабне збройне протистояння у певних частинах цих територій. При цьому частина Донецької та Луганської областей залишаються під контролем самопроголошених республік, у результаті чого українська влада наразі не має можливості повністю забезпечити виконання законів України на цій території.

Всі ці чинники призвели до значного зниження основних макроекономічних показників країни, збільшення дефіциту державного бюджету, зменшення валютних резервів Національного банку України («НБУ») та, як наслідок, подальшого зниження суверенного кредитного рейтингу.

Уряд визначив пріоритетами своєї політики асоціацію України з Європейським Союзом, реалізацію комплексу реформ, націлених на усунення існуючих дисбалансів в економіці, державних фінансах та державному управлінні, а також поліпшення інвестиційного клімату.

Стабілізація економіки України у досяжному майбутньому залежить від успішності заходів, які проводить уряд, та забезпечення тривалої фінансової підтримки України з боку міжнародних донорів та міжнародних фінансових установ.

З кінця 2019 року розпочалося поширення нового коронавірусу, який отримав назву COVID-19, здатного викликати важкі наслідки, що призводять до загибелі людини. На кінець 2019 р Всесвітня організація охорони здоров'я повідомляла про обмежене число випадків зараження COVID-19, але 31 січня 2020 року оголосила надзвичайну ситуацію в області охорони здоров'я, а 13 березня 2020 року – про початок пандемії з зв'язку зі стрімким поширенням COVID-19 в Європі та інших регіонах. Заходи, що вживаються по всьому світу з метою боротьби з поширенням COVID-19, призводять до необхідності обмеження ділової активності, а також до необхідності профілактичних заходів, спрямованих на запобігання поширенню інфекції. На тлі цих подій відбулося істотне падіння фондових ринків, скоротилися ціни на сировинні товари, зокрема, істотно знизилася ціна нафти, відбулося ослаблення української гривні до долара США і Євро, і підвищилися ставки кредитування для багатьох компаній, що розвиваються.

Незважаючи на те, що, на момент випуску даної консолідованої фінансової звітності ситуація все ще знаходиться в процесі розвитку, представляється, що негативний вплив на світову економіку і невизначеність щодо подальшого економічного зростання можуть в майбутньому негативно позначитися на фінансовому становищі і фінансових результатах Групи. Керівництво стежить за розвитком поточної ситуації та, за необхідності і наскільки це можливо, вживає заходів для мінімізації будь-яких негативних наслідків зазначених факторів. Подальше погіршення політичних, економічних, епідеміологічних умов може і надалі негативним чином впливати на фінансовий стан та результати діяльності компанії у такий спосіб, що наразі не може бути визначений.

При складанні цієї консолідованої фінансової звітності враховувалися відомі результати впливу вищезазначених подій, що піддаються визначенню, на фінансовий стан і результати діяльності Групи у звітному періоді.

2.2 ОСНОВИ ПІДГОТОВКИ КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Заява про відповідність

Ця консолідована фінансова звітність підготовлена відповідно до Міжнародних Стандартів Фінансової Звітності (далі - МСФЗ), включаючи Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку (МСБО) та Тлумачення (КТМФЗ, ПКТ), у редакції, затвердженій Радою по Міжнародним стандартам фінансової звітності (Рада з МСФЗ), що опубліковані в Україні на офіційному сайті Міністерства фінансів України (www.minfin.gov.ua) за станом на 31.12.2020 року.

Консолідована фінансова звітність є фінансовою звітністю загального призначення, яка сформована з метою надавання фінансової інформації про суб'єкт господарювання, що звітує, та є корисною для нинішніх та потенційних інвесторів, позикодавців та інших кредиторів у прийнятті рішень про надання ресурсів цьому суб'єктові господарювання.

При формуванні фінансової звітності Група керувалася також вимогами національних законодавчих та нормативних актів щодо організації і ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні, які не протирічать вимогам МСФЗ.

Основа складання консолідованої фінансової звітності

Ця консолідована фінансова звітність складена на основі принципу історичної вартості, за винятком зазначеного в основних положеннях облікової політики нижче (наприклад, оцінка інвестиційної нерухомості, що оцінюються відповідно до МСБО (IAS) 40 «Інвестиційна нерухомість» та інших).

Функціональна валюта та валюта подання

Консолідована фінансова звітність представлена в українській гривні, що є функціональною валютою Групи. Вся фінансова інформація, представлена в українських гривнях, округляється до

найближчої тисячі, якщо не вказано інше. Гривня не є вільноконвертованою валютою за межами України.

Припущення щодо функціонування Групи в найближчому майбутньому

Консолідована фінансова звітність була підготовлена виходячи з припущення, що Група буде продовжувати свою діяльність в осяжному майбутньому, що передбачає реалізацію активів та погашення зобов'язань у ході звичайної діяльності.

Таким чином, керівництво Групи підготувало цю консолідовану фінансову звітність відповідно до принципу подальшого безперервного функціонування. Формуючи таке професійне судження, керівництво врахувало фінансовий стан Групи, свої існуючі наміри, заплановану в бюджеті прибутковість діяльності у майбутньому та доступ до фінансових ресурсів, а також проаналізувало вплив поточної фінансової та економічної ситуації на майбутню діяльність Групи.

При цьому слід зазначити, що на дату затвердження звітності, Група функціонує в нестабільному середовищі, що пов'язано з наслідками нестабільної ситуації у країні та пандемією COVID-19.

Тривалість та вплив пандемії COVID-19, а також ефективність державної підтримки на дату підготовки цієї фінансової звітності залишаються невизначеними, що не дозволяє з достатнім ступенем достовірності оцінити обсяги, тривалість і тяжкість цих наслідків, а також їх вплив на фінансовий стан та результати діяльності Групи в майбутніх періодах.

Дана консолідована фінансова звітність не включає ніяких коригувань, які можуть мати місце в результаті такої невизначеності. Про такі коригування буде повідомлено, якщо вони стануть відомі та зможуть бути оцінені.

Слід звернути увагу, що у зв'язку з відсутністю активної господарської діяльності до 01.11.2019 року материнська Компанія за Рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (далі – НКЦПФР) від 31.10.2019 р. було включено до списку емітентів, що мають ознаки фіктивності: Рішення №664 - ПрАТ "АНТАРКТИКА" (ідентифікаційний код 22490698). Водночас, з 01.11.2019 року для стабілізації фінансово-економічного становища була розпочата діяльність з напряму здавання в оренду майна, що дозволило отримати додаткові обігові кошти.

Додатково через існування у материнській Компанії Групи акцій на пред'явника та не забезпечення існування виключно іменних акцій НКЦПФР відповідно до Рішення № 666 від 31.10.2019 р. «Щодо заборони торгівлі цінними паперами» заборонила торгівлю цінними паперами, а саме: вчинення торговцями цінними паперами правочинів з цінними паперами Компанії, пов'язаних з переходом прав на цінні папери і прав за цінними паперами.

Щодо питання існування у материнській Компанії Групи акцій на пред'явника (не забезпечення ПрАТ "АНТАРКТИКА" існування виключно іменних акцій), надаємо наступні пояснення:

Товариством протягом 2008-2009 року виконані всі можливі дії з переведення випущених у документарній формі акцій на пред'явника в іменні акції.

На підставі рішення Загальних зборів акціонерів Комапнії від «10» жовтня 2008 року, з 10 жовтня 2008 року було розпочато підготовку до проведення конвертації простих акцій на пред'явника в прості іменні акції. Відповідно до даного рішення зборів, кожен з акціонерів (власників простих акцій на пред'явника) був зобов'язаний забезпечити знерухомлення належних йому акцій у обраного їм зберігача цінних паперів.

Рішення про проведення конвертації з простих акцій на пред'явника в прості іменні акції було ухвалено по відношенню до тих акцій, які були знерухомлені акціонерами станом на 19 грудня 2008 року (включно) - 1 424 278 (один мільйон чотириста двадцять чотири тисячі двісті сімдесят вісім) штук випущених та розміщених акцій на пред'явника.

23 грудня 2008 року, рішенням Загальних зборів акціонерів Компанії прийняте рішення про переведення частини випуску простих акцій на пред'явника в прості іменні акції, а саме переведення 1 424 278 (одного мільйона чотирьохсот двадцяти чотирьох тисяч двохсот сімдесят восьми) штук простих акцій на пред'явника в прості іменні акції, що склало 80,42% усіх розміщених акцій на пред'явника.

Конвертація акцій відбулась шляхом їх вилучення з обігу й анулювання.

НКЦПФР відповідним рішенням визнано достатніми документи, які були надані Компанією на реєстрацію випуску акцій у зв'язку із переведенням випущених у документарній формі акцій на пред'явника в іменні акції та зареєстровано випуск акцій у зв'язку із переведенням випущених у документарній формі акцій на пред'явника в іменні акції.

Свідоцтва про реєстрацію випуску акцій зареєстровано НКЦПФР 05.03.2009 року за № 47/1/09 (прості іменні) та № 48/1/09 (прості на пред'явника).

З метою приведення діяльності у відповідність до законодавства, вказані заходи було проведено Компанією навіть до затвердження НКЦПФР "Порядку переведення випущених емітентом у документарній формі акцій на пред'явника в іменні акції" (рішення Комісії від 29.09.2009 р. № 1129), але навіть затвержені НКЦПФР нормативні акти не можуть забезпечити дієвого механізму знерухомилення 100% акцій на пред'явника, що перебували в обігу.

У цілому Група має наміри продовжувати власну діяльність в подальшому і не має мети ліквідуватися, а, отже, це дає підстави для складання фінансової звітності на основі принципу безперервності.

2.3 ОСНОВНІ СУДЖЕННЯ, ОЦІНКИ ТА ФАКТОРИ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ

Група використовує оцінки та припущення, які впливають на суми, що визнаються у консолідованій фінансовій звітності, та на балансову вартість активів і зобов'язань протягом наступного фінансового року. Розрахунки та судження постійно переглядаються і базуються на попередньому досвіді керівництва та інших факторах, у тому числі на очікуваннях щодо майбутніх подій, які вважаються обґрунтованими за існуючих обставин. Крім суджень, які передбачають облікові оцінки, керівництво Групи також використовує професійні судження при застосуванні облікової політики. Професійні судження, які чинять найбільш суттєвий вплив на суми, що відображаються у консолідованій фінансовій звітності, та оцінки, результатом яких можуть бути значні коригування балансової вартості активів та зобов'язань протягом наступного фінансового року включають:

Термін корисного використання основних засобів та нематеріальних активів

Оцінка термінів корисного використання основних засобів та нематеріальних активів є предметом професійного судження, яке базується на основі досвіду використання аналогічних активів. Майбутні економічні вигоди від даних активів, виникають переважно від їх поточного використання під час надання послуг. Тим не менш, інші фактори, такі як фізичний та моральний знос, часто призводять до змін розмірів майбутніх економічних вигід, які як очікується будуть отримані від використання даних активів.

Керівництво періодично оцінює правильність остаточного терміну корисного використання основних засобів та нематеріальних активів. Ефект від перегляду остаточного терміну корисного використання основних засобів та нематеріальних активів відображається у періоді, коли такий перегляд мав місце чи в майбутніх звітних періодах, якщо можливо застосувати. Відповідно, це може вплинути на величину майбутніх амортизаційних відрахувань та балансову вартість необоротних активів.

Активи з права користування та зобов'язання з оренди

Величина активів з права користування і зобов'язань з оренди залежить від оцінки керівництва стосовно термінів оренди та застосованої ставки залучення додаткових запозичень. Термін оренди відповідає терміну орендного договору, який не підлягає розірванню, за винятком випадків, коли існує достатня впевненість у продовженні цього договору. При оцінці термінів оренди керівництво Групи аналізує всі факти та обставини, які можуть вплинути на економічну доцільність продовження договорів оренди.

Ставки додаткових запозичень орендаря визначаються як ставки відсотка, які Група повинна була б сплатити, для запозичень коштів на аналогічний термін і з аналогічним забезпеченням, необхідних для отримання активу вартістю співставною з вартістю активу з права користування в аналогічному економічному середовищі.

Чиста вартість реалізації запасів

У відповідності до МСБО 2 „Запаси” запаси відображаються за меншою з двох величин: первісною вартістю або чистою вартістю реалізації. Під час оцінки чистої вартості реалізації запасів Група застосовує різні професійні судження для визначення:

- очікуваної ціни продажу запасів під час звичайної господарської діяльності, за вирахуванням розрахункових витрат на завершення операції продажу; та
- рівня подальшого використання запасів.

На кожну звітну дату Група проводить оцінку балансової вартості запасів і відображає, якщо необхідно, списання вартості запасів до їхньої чистої вартості реалізації.

Оцінка справедливої вартості фінансових інструментів

Якщо ціна фінансового інструмента, що котирується на ринку, доступна, справедлива вартість розраховується, базуючись на ній. Коли на ринку не спостерігається параметрів для оцінки, або вони не можуть бути виведені з наявних ринкових цін, справедлива вартість визначається шляхом аналізу інших наявних ринкових даних, прийнятних для кожного продукту, а також шляхом застосування моделей ціноутворення, які використовують математичну методологію, засновану на прийнятих фінансових теоріях. Моделі ціноутворення враховують договірні умови по фінансових інструментах, а також ринкові параметри оцінки, такі, як процентні ставки, волатильність та валютні курси обміну. Коли ринкові параметри оцінки відсутні, керівництво здійснює судження на основі своєї найкращої оцінки такого параметра за даних обставин, що обґрунтовано відображає ціну по даному інструменту, яка була б визначена ринком, за умови наявності ринку. При здійсненні даної оцінки використовуються різноманітні прийнятні методи, включаючи дані подібних інструментів, історичні дані і методи екстраполяції. Керівництво Групи вважає, що бухгалтерські оцінки та припущення, які мають відношення до оцінки фінансових інструментів, де ринкові котирування не доступні, є ключовим джерелом невизначеності оцінок, тому що:

- вони з високим ступенем ймовірності піддаються змінам з плином часу, оскільки оцінки базуються на припущеннях керівництва щодо процентних ставок, волатильності, змін валютних курсів, коригувань при оцінці інструментів, а також специфічних особливостей операцій; та
- вплив зміни в оцінках на активи, відображені в звіті про фінансовий стан, а також на доходи/(витрати) може бути значним.

Якби керівництво використовувало інші припущення щодо процентних ставок, волатильності, курсів обміну валют і коригувань при оцінці інструментів, більша або менша зміна в оцінці вартості фінансових інструментів в разі відсутності ринкових котирувань мала б істотний вплив на відображений в фінансовій звітності чистий прибуток та збиток Групи. У Примітках міститься детальна інформація про використані методики оцінки та ключові припущення, використані під час визначення справедливої вартості фінансових інструментів.

Якщо справедлива вартість фінансових інструментів не піддається достатньо точній оцінці, то такі активи і зобов'язання оцінюються за фактичною вартістю.

На думку керівництва, балансова вартість фінансових активів та фінансових зобов'язань, визнана у фінансовій звітності, приблизно дорівнює їх справедливій вартості.

Судження щодо очікуваних термінів утримання фінансових інструментів

Керівництво Групи застосовує професійне судження щодо термінів утримання фінансових інструментів, що входять до складу фінансових активів. Професійне судження за цим питанням ґрунтується на оцінці ризиків фінансового інструменту, його прибутковості й динаміці та інших факторах. Проте існують невизначеності, які можуть бути пов'язані з призупиненням обігу цінних паперів, що не є підконтрольним керівництву Групи фактором і може суттєво вплинути на оцінку фінансових інструментів.

Судження щодо виявлення ознак знецінення активів

На кожну звітну дату Група проводить аналіз дебіторської заборгованості, іншої дебіторської заборгованості та інших фінансових активів на предмет наявності ознак їх знецінення. Збиток від знецінення визнається виходячи з власного професійного судження керівництва за наявності

об'єктивних даних, що свідчать про зменшення передбачуваних майбутніх грошових потоків за даним активом у результаті однієї або кількох подій, що відбулися після визнання фінансового активу.

Керівництвом Групи визначено, що несприятливі економічні умови, обумовлені впливом пандемії COVID-19, в більш віддаленій перспективі можуть, але не обов'язково, знизити здатність контрагентів до виконання своїх зобов'язань.

Станом на 31.12.2020 року, управлінський персонал Групи не ідентифікував ознак знецінення грошових коштів та їх еквівалентів у банках, і, відповідно, не створив резерви на покриття збитків від знецінення цих сум.

Торгова та інша дебіторська заборгованість

Дебіторська заборгованість відображається у звітності за чистою можливою ціною реалізації за вирахуванням резерву під очікувані кредитні збитки. Резерв під кредитні збитки розраховується на підставі оцінки можливих втрат в існуючих залишках дебіторської заборгованості. При створенні резерву керівництво враховує безліч факторів, включаючи загальні економічні умови, специфіку галузей історію роботи з покупцем. Невизначеності, пов'язані зі змінами фінансового положення покупців, як позитивними, так і негативними, також можуть вплинути на величину і час створення резерву. Група використовує судження керівництва для оцінки суми будь-якого збитку від знецінення у випадках, коли дебітор має фінансові труднощі, і є мало історичних даних щодо аналогічних дебіторів.

Аналогічно, Група оцінює зміни в майбутньому рух грошових коштів на основі минулого досвіду роботи, поведінки контрагента в минулому, наявних даних, що вказують на негативну зміну в статусі погашення заборгованості дебіторами, а також національних або місцевих економічних умов, які корелюють з невиконанням зобов'язань за активами.

Резерв під очікувані кредитні збитки

Група проводить нарахування резерву під очікувані кредитні збитки з метою покриття потенційних збитків у випадках неспроможності дебітора здійснювати необхідні платежі. При оцінці достатності резерву керівництво враховує поточні загальноекономічні умови, платоспроможність дебітора та зміни умов здійснення платежів.

Коригування суми резерву, що відображена у фінансовій звітності, можуть проводитись у результаті зміни економічної чи галузевої ситуації або фінансового стану окремих клієнтів.

Інформація про суми резерву під очікувані кредитні збитки розкрито у Примітці 3.5.

Податкове законодавство

Податкове, валютне та мите законодавство України може тлумачитись по-різному і часто змінюється. Відповідні органи можуть не погодитися з тлумаченнями цього законодавства керівництвом Групи у зв'язку з діяльністю Групи та операціями в рамках цієї діяльності.

Податкові органи можуть перевіряти податкові питання у фінансових періодах протягом трьох календарних років після їх закінчення. За певних обставин перевірка може стосуватися довших періодів. В результаті можуть бути нараховані додаткові суттєві суми податків, штрафи та пені.

Використання ставок дисконтування

У звітному періоді Групою було використано ставки дисконтування щодо визначення активів з права користування та орендного зобов'язання, фінансових інструментів. У якості орендної ставки було використано середньооблікову ставку додаткових запозичень за даними НБУ станом на дату заключення Договорів.

Судові розгляди

Керівництво Групи висуває суттєві припущення при оцінці та відображенні запасів і ризику схильності впливу умовних зобов'язань, пов'язаних з поточними судовими розглядами і іншими не врегульованими позовами, а також іншими умовними зобов'язаннями. При оцінці ймовірності задоволеного позову проти Групи або виникненні матеріальних зобов'язань, а також при визначенні вірогідних сум остаточних розрахунків або зобов'язань необхідні судження

керівництва. Через невизначеність, властиву процесу оцінки, фактичні витрати можуть відрізнятись від первісних розрахунків. Такі попередні оцінки можуть змінюватися по мірі надходження нової інформації, отриманої від внутрішніх фахівців Групи, якщо такі є, або від третіх сторін, таких, як адвокати. Перегляд таких оцінок може мати значний вплив на майбутні результати операційної діяльності.

В процесі застосування положень облікової політики Групи керівництво має застосовувати судження, оцінки і припущення щодо балансової вартості активів та зобов'язань, які не є очевидними з інших джерел. Оціночні значення і лежать в їх основі припущення формуються виходячи з минулого досвіду та інших факторів, які вважаються доречними в конкретних обставинах. Фактичні результати можуть відрізнятись від даних оцінок. Оцінки і пов'язані з ними допущення регулярно переглядаються. Зміни в оцінках відображаються в тому періоді, в якому оцінка була переглянута, якщо зміна впливає тільки на цей період, або в тому періоді, до якого відноситься зміна, і в майбутніх періодах, якщо зміна впливає як на поточні, так і на майбутні періоди.

Основа консолідації

Ця консолідована фінансова звітність включає фінансову звітність Компанії та підприємств, які контролюються Компанією та її дочірніми підприємствами. Контроль досягається тоді, коли Компанія:

- має владні повноваження щодо об'єкта інвестування;
- зазнає ризиків або має права щодо змінних результатів діяльності об'єкта інвестування; та
- має здатність використовувати свої владні повноваження щодо об'єкта інвестування для впливу на свої результати.

Компанія здійснює переоцінку наявності або відсутності контролю над об'єктом інвестування, якщо факти та обставини вказують на зміну одного або кількох із трьох зазначених вище елементів контролю.

У випадку коли Компанія не володіє більшістю голосів в об'єкті інвестування, вважається, що вона має владні повноваження над цим об'єктом інвестування, коли вона має практичну можливість керувати значущими видами діяльності об'єкта інвестування одноосібно. При здійсненні оцінки Компанія враховує всі факти та обставини для визначення чи є права голосу Компанії достатніми для надання їй владних повноважень, у тому числі:

- розмір утримуваного Компанією пакету голосів у порівнянні із розміром та ступенем розпорошеності пакетів інших утримувачів прав голосу;
- потенційні права голосу, утримувані Компанією, інших утримувачів голосів або інших сторін;
- права, які виникають внаслідок інших контрактних угод; та
- будь-які додаткові факти та обставини, які вказують на те, що Компанія має або не має можливості керувати значущими видами діяльності об'єкта інвестування у період часу, коли необхідно прийняти рішення, включно з порядком розподілу голосів під час голосування на попередніх зборах акціонерів.

Консолідація об'єкта інвестування починається із дати, коли Компанія отримує контроль над об'єктом інвестування, та припиняється, коли Компанія втрачає контроль над об'єктом інвестування. Зокрема, доходи і витрати об'єкта інвестування, придбаного або проданого протягом року, включаються до консолідованого звіту про фінансовий результат (Звіт про сукупний дохід), починаючи з дати набуття Компанією контролю і до дати його втрати.

У разі необхідності у фінансову звітність дочірніх підприємств вносяться коригування для приведення їх облікової політики у відповідність до облікової політики Групи.

Усі внутрішньогрупові активи та зобов'язання, статті власного капіталу, доходи, витрати і потоки грошових коштів за операціями між підприємствами Групи виключаються повністю під час консолідації.

Неконтрольовані частки

Неконтрольовані частки являють собою власний капітал дочірнього підприємства, який не належить, прямо або опосередковано, акціонерам Компанії.

Враховуючі факт 100% володіння об'єктами інвестування неконтрольовані частки в Групі відсутні.

Зміни часток володіння Групи в об'єктах інвестування

Зміни часток володіння Групи в об'єктах інвестування, які не призводять до втрати Групою контролю над цими об'єктом інвестування, обліковуються як операції із власним капіталом. У балансову вартість часток Групи та неконтрольованих часток володіння вносяться коригування для відображення змін їхніх відповідних часток у об'єктах інвестування. Будь-яка різниця між сумою коригування неконтрольованих часток володіння та справедливою вартістю сплаченої або отриманої компенсації визнається безпосередньо у складі власного капіталу та належить акціонерам Компанії.

Коли Група втрачає контроль над об'єктом інвестування, прибуток або збиток від вибуття визнається у складі консолідованого прибутку або збитку і розраховується як різниця між загальною сумою справедливої вартості отриманої компенсації та справедливої вартості будь-якої збереженої частки та попередньою балансовою вартістю активів та зобов'язань об'єкта інвестування і будь-яких неконтрольованих часток володіння.

Усі суми, визнані раніше у складі іншого сукупного доходу стосовно цього об'єкта інвестування, обліковуються так, ніби Група безпосередньо продала відповідні активи або передала відповідні зобов'язання (тобто, змінюють класифікацію на прибуток або збиток або переводяться безпосередньо до складу нерозподіленого прибутку).

Змін часток володіння Групи в об'єктах інвестування та втрати контролю над об'єктами інвестування за звітний період не відбувалося.

Угоди по об'єднанню бізнесу

Угоди по об'єднанню бізнесів обліковуються за методом придбання. Винагорода, що сплачується при об'єднанні бізнесу, оцінюється за справедливою вартістю, що розраховується як сума справедливої вартості на дату придбання активів, переданих Групою, зобов'язань, прийнятих Групою перед колишніми власниками придбаного бізнесу, а також інструментів капіталу, випущених Групою в обмін на отримання контролю над бізнесом. Всі пов'язані з цим витрати, як правило, відображаються у прибутках і збитках в момент виникнення.

Ідентифіковані придбані активи та прийняті зобов'язання визнаються за справедливою вартістю на дату придбання.

Гудвіл розраховується як перевищення вартості придбання, вартості неконтрольованих часток в придбаному підприємстві і справедливої вартості частки, яка раніше належала покупцеві (при наявності такої) в капіталі придбаного підприємства над величиною його чистих ідентифікованих активів і зобов'язань на дату придбання. Якщо після повторної оцінки чиста вартість придбаних ідентифікованих чистих активів на дату придбання перевищує суму переданої винагороди, вартості неконтрольованої частки в придбаному підприємстві і справедливої вартості частки покупця в капіталі придбаного підприємства (при наявності такої), таке перевищення відноситься в прибуток або збиток як дохід від придбання частки за ціною нижчою за справедливу вартість.

Неконтрольовані частки, що представляють собою частки володіння, і дають право на пропорційну долю чистих активів підприємства при ліквідації, можуть спочатку оцінюватися за справедливою вартістю або пропорційно неконтрольованій частці у визнаній вартості ідентифікованих чистих активів придбаного бізнесу. Спосіб оцінки вибирається для кожної угоди окремо. Інші види неконтрольованих часток оцінюються за справедливою вартістю або відповідно до інших МСФЗ, коли це застосовно.

Умовна винагорода, передана Групою в рамках угоди по об'єднанню бізнесу, оцінюється за справедливою вартістю на дату придбання і включається в загальну винагороду, передану за угодою по об'єднанню бізнесу. Зміни справедливої вартості умовної винагороди, що відповідають критеріям коригувань періоду оцінки, відображаються ретроспективно, з одночасним коригуванням гудвілу. Коригування періоду оцінки – це коригування, що виникають при появі додаткової інформації в періоді оцінки (який не може перевищувати одного року з дати придбання) про факти та обставини, що існували на дату придбання.

Подальший облік змін справедливої вартості умовної винагороди, що не відповідають критеріям коригувань періоду оцінки, залежить від класифікації умовної винагороди. Умовна винагорода, класифікована як капітал, не переоцінюється на наступні звітні дати, а її подальша виплата враховується в капіталі. Умовна винагорода, класифікована як актив або зобов'язання, переоцінюється на наступні звітні дати відповідно до МСБО 39 або МСБО 37 „Резерви майбутніх витрат, умовні зобов'язання та умовні активи”. При цьому різниця, яка виникає, відноситься в прибуток або збиток.

За звітний період угод щодо об'єднання бізнесу не укладалося.

Гудвіл

Гудвіл від об'єднання бізнесу враховується за вартістю придбання, розрахованою на дату придбання бізнесу, за вирахуванням накопичених збитків від знецінення.

Для оцінки на предмет знецінення гудвіл розподіляється між одиницями, які генерують грошові кошти (ОГГК) або групами ОГГК, які імовірно отримують вигоди синергії від об'єднання.

Оцінка знецінення ОГГК, між якими був розподілений гудвіл, проводиться щорічно або частіше, якщо є ознаки знецінення такої ОГГК. Якщо сума очікуваного відшкодування ОГГК виявляється нижче її балансової вартості, збиток від знецінення спочатку зменшує балансову вартість гудвілу даної ОГГК, а потім інших активів ОГГК пропорційно балансовій вартості кожного активу. Збитки від знецінення гудвілу визнаються безпосередньо в консолідованому звіті про прибутки і збитки та іншому сукупному доході. Збиток від знецінення гудвілу не підлягає відновленню в наступних періодах.

При вибутті ОГГК відповідна сума гудвілу враховується при визначенні прибутку чи збитку від продажу.

У зв'язку з тим, що всі Компанії, що входять до складу Групи, було створено саме Групою, гудвілу від операцій об'єднання бізнесу не було.

Інші джерела невизначеності

Незважаючи на здійснення українським урядом низки стабілізаційних заходів, спрямованих на забезпечення ліквідності українських компаній, невизначеність щодо доступу до капіталу та вартості капіталу для Групи та його контрагентів триває і надалі, що може негативно вплинути на фінансовий стан Групи, результати її діяльності та перспективи розвитку.

Керівництво не може достовірно оцінити вплив на фінансовий стан Групи будь-якого подальшого погіршення ситуації з ліквідністю на фінансових ринках та підвищення нестабільності на валютних ринках та ринках капіталу. На думку керівництва, вживаються усі необхідні заходи для підтримки життєздатності та зростання господарської діяльності у поточних умовах.

Розкриття іншої інформації щодо схильності Групи до ризиків та невизначеностей наведено у таких примітках:

- Примітка 4.2. Управління ризиками;
- Примітка 4.3. Управління капіталом;
- Примітка 4.4. Політика та процедура управління ризиками.

2.4 ЗМІНИ У ПОДАННІ

У випадку, коли Група ретроспективно застосовує зміни у обліковій політиці, ретроспективно перераховує та/або рекласифікує статті у фінансовій звітності, що призводить до зміни даних попереднього періоду, Група робить відповідні розкриття. Зокрема:

1. У складі інших фінансових інвестицій материнської компанії Групи було відображено фінансову інвестицію у сумі 11 тис. грн. у Акціонерне товариство закритого типу «РЕМФЛОТ», яке відповідно до запису про державну реєстрацію припинення юридичної особи (Дата запису: 27.09.2011; Номер запису: 15541110004002147) стан суб'єкта господарювання визнано припиненим.

2. У складі іншої дебіторської заборгованості материнської компанії Групи було враховано непідтверджену дебіторську заборгованість бюджету за податком на прибуток у сумі 24 тис. грн.

3. У складі нематеріальних активів материнської компанії Групи було враховано об'єкти, які мали бути списані 2008 року, на суму 0,42 тис. грн.

4. Станом на 01.01.2020 проведено корегування резерву під очікувані кредитні збитку за рахунок нерозподіленого прибутку попереднього періоду 777 тис. грн.

Наведені помилки було виправлено через коригування нерозподіленого прибутку на початок 2020 року.

2.5 ЗАСТОСУВАННЯ НОВИХ І ПЕРЕГЛЯНУТИХ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТИВ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Прийняття до застосування нових і переглянутих Міжнародних стандартів фінансової звітності

У 2020 році Компанією було застосовано правки до Концептуальної основи фінансової звітності, МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки» та МСБО 1 «Подання фінансової звітності», які було випущено Радою з Міжнародних стандартів фінансової звітності і в обов'язковому порядку набувають чинності стосовно річних періодів, які починаються на 1 січня 2020 року.

Стандарти і тлумачення випущені, але які ще не набули чинності

МСФЗ 9 «Фінансові інструменти», МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка», МСФЗ 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації», МСФЗ 4 «Страхові контракти» та МСФЗ 16 «Оренда» (1 січня 2021 року).

У серпні 2020 року Рада з МСФЗ в рамках Реформи IBOR опублікувала поправки, що доповнюють випущені у 2019 році та зосереджують увагу на наслідках реформи базового рівня процентних ставок на фінансовій звітності компанії, які виникають, коли, наприклад, базовий показник процентної ставки, який використовується для обчислення процентів за фінансовим активом замінено альтернативною базовою ставкою.

Поправки до фази 2 розглядають питання, які можуть вплинути на фінансову звітність під час реформи базового рівня процентних ставок, включаючи наслідки змін договірних грошових потоків або відносин хеджування, що виникають внаслідок заміни базового рівня процентної ставки з альтернативною базовою ставкою (проблеми із заміною).

На етапі 2 свого проекту Рада внесла зміни до вимог зазначених стандартів, що стосуються:

- зміни договірних грошових потоків - компанії не доведеться припиняти визнання або коригувати балансову вартість фінансових інструментів для змін, що вимагаються реформою, а замість цього оновить ефективну процентну ставку, щоб відобразити зміну до альтернативної базової ставки;
- облік хеджування - компанії не доведеться припиняти облік хеджування виключно тому, що вона вносить зміни, які вимагає реформа, якщо хеджування відповідає іншим критеріям обліку хеджування; і
- розкриття інформації - компанія повинна буде розкривати інформацію про нові ризики, що виникають внаслідок реформи, та про те, як вона управляє переходом до альтернативних ставок.

Поправки до Фази 2 поширюються лише на зміни, які вимагає реформа базового рівня процентних ставок до фінансових інструментів та відносин хеджування.

Зазначені поправки не застосовуються Товариством достроково. Керівництво та управлінський персонал проводять дослідження щодо потенційного впливу на фінансову звітність.

МСБО 16 «Основні засоби» (01 січня 2022 року). Поправки забороняють компанії вираховувати з вартості основних засобів суми, отримані від реалізації вироблених предметів, коли компанія готує актив до його цільового використання. Натомість компанія визнає такі надходження від продажу та пов'язані з ними витрати у прибутку або збитку.

Зазначені правки набирають чинності щодо річних звітів, що починаються з 1 січня 2022 року або після цієї дати, і повинні застосовуватися ретроспективно до тих об'єктів основних засобів, які стали доступними до використання на дату початку (або після неї) найбільш раннього з наведених у фінансовій звітності періоду, у якому суб'єкт господарювання вперше застосовує ці правки.

Зазначені поправки не застосовуються Товариством достроково. Керівництво та управлінський персонал проводять дослідження щодо потенційного впливу на фінансову звітність.

МСБО 37 «Забезпечення, непередбачені зобов'язання та непередбачені активи» (1 січня 2022 року). Поправки уточнюють, що «витрати на виконання договору» являють собою витрати, безпосередньо пов'язані з договором - тобто або додаткові витрати виконання договору (наприклад, прями витрати на працю і матеріали), або розподіл інших витрат, які також безпосередньо пов'язані з договором (наприклад, розподіл амортизації об'єкта основних засобів, що використовується при виконанні договору).

Зазначені поправки не застосовуються Товариством достроково. Керівництво та управлінський персонал проводять дослідження щодо потенційного впливу на фінансову звітність.

МСФЗ 3 «Об'єднання бізнесу» (1 січня 2022 року).

Актуалізація посилань в МСФЗ (IFRS) 3 на Концептуальні основи підготовки фінансової звітності, не змінюючи вимог до обліку для об'єднання бізнесів.

Додано виняток щодо зобов'язань і умовних зобов'язань. Цей виняток передбачає, що стосовно деяких видів зобов'язань і умовних зобов'язань організація, яка застосовує МСФЗ (IFRS) 3, повинна посилатися на МСФЗ (IAS) 37 «Забезпечення, непередбачені зобов'язання та непередбачені активи» або на Роз'яснення КТМФЗ (IFRIC) 21 «Збори», а не на Концептуальні засади фінансової звітності 2018 року.

Зазначені поправки не застосовуються Товариством достроково. Керівництво та управлінський персонал проводять дослідження щодо потенційного впливу на фінансову звітність.

Щорічні поправки в МСФЗ (2018-2020): МСФЗ (IFRS) 1 (1 січня 2022 року) Дочірнє підприємство, яке уперше застосувало МСФЗ.

Поправка дозволяє дочірньому підприємству, що застосовує МСФЗ (IFRS) 1: D16 (а) (яке переходить на МСФЗ пізніше своєї материнської компанії), виконати оцінку накопиченого ефекту курсових різниць у складі іншого сукупного доходу - на підставі такої оцінки, виконаної материнською компанією на дату її переходу на МСФЗ.

Щорічні поправки в МСФЗ (2018-2020): МСФЗ (IFRS) 9 «Фінансові інструменти» (1 січня 2022 року). Комісійна винагорода, що включається в «10-відсотковий» тест при припиненні визнання фінансових зобов'язань. Поправка уточнює характер такої комісійної винагороди - воно включає тільки винагороду, сплачене між позикодавцем і займотримувача, включаючи винагороду, сплачене або отримане від особи інших сторін.

За очікуванням керівництва та управлінського персоналу зазначена поправка на спричинить суттєвого впливу на Товариство.

Щорічні поправки в МСФЗ (2018-2020): МСФЗ (IFRS) 16 «Оренда» Стимулюючі платежі по оренді. Поправка уточнює ілюстративний приклад № 13 до МСФЗ (IFRS) 16 шляхом виключення прикладу урахування відшкодування, отриманого орендарем від орендодавця в якості компенсації за понесені витрати на поліпшення об'єкта оренди.

Щорічні поправки в МСФЗ (2018-2020): МСБО (IAS) 41 «Сільське господарство» (1 січня 2022 року). Ефекти оподаткування при визначенні справедливої вартості. Поправка виключає вимогу МСБО (IAS) 41:22, яка вказує, що потоки грошових коштів, пов'язані з оподаткуванням, не включаються до розрахунків справедливої вартості біологічних активів. Поправка призводить до відповідності МСБ (IAS) 41 і МСФЗ (IFRS) «13 «Справедлива вартість».

Товариством МСБО 41 «Сільське господарство» не застосовується. Ефект впливу на фінансову звітність не очікується.

МСБО (IAS) 1 «Подання фінансової звітності» (01 січня 2023 року). Поправки роз'яснюють критерій у МСБО 1 (IAS) для класифікації зобов'язання як довгострокового: вимога до суб'єкта

господарювання мати право відкласти погашення зобов'язання принаймні на 12 місяців після звітного періоду.

Сутність поправок:

- уточнено, що зобов'язання класифікується як довгострокове, якщо у організації є право відстрочити врегулювання зобов'язання щонайменше на 12 місяців, а право компанії на відстрочку розрахунків має існувати на кінець звітного періоду;

класифікація залежить тільки від наявності такого права і не залежить від імовірності того, чи планує компанія скористатися цим правом - на класифікацію не впливають наміри чи очікування керівництва щодо того, чи компанія реалізує своє право на відстрочку розрахунків;

роз'яснення впливу умов кредитування на класифікацію - якщо право відстрочити врегулювання зобов'язання залежить від виконання організацією певних умов, то дане право існує на дату закінчення звітного періоду тільки в тому випадку, якщо організація виконала ці умови на дату закінчення звітного періоду. Організація повинна виконати ці умови на дату закінчення звітного періоду, навіть якщо перевірка їх виконання здійснюється кредитором пізніше; і

роз'яснення вимог до класифікації зобов'язань, які компанія може або може погасити шляхом випуску власних інструментів власного капіталу.

Зазначені поправки не застосовуються Товариством достроково. Керівництво та управлінський персонал проводять дослідження щодо потенційного впливу на фінансову звітність.

МСФЗ 17 «Страхові контракти» (1 січня 2023 року).

Змістовне наповнення правок:

- Виключення деяких видів договорів зі сфери застосування МСФЗ (IFRS) 17;
- Спрощене подання активів і зобов'язань, пов'язаних з договорами страхування в звіті про фінансовий стан;
- Вплив облікових оцінок, зроблених в попередніх проміжних фінансових звітностях;
- Визнання і розподіл аквізиційних грошових потоків;
- Зміна у визнанні відшкодування за договорами перестраховування в звіті про прибутки і збитки;
- Розподіл маржі за передбачені договором страхування інвестиційні послуги (CSM);
- Можливість зниження фінансового ризику для договорів вхідного перестраховування і непохідних фінансових інструментів;
- Перенесення дати вступу в силу МСФЗ (IFRS) 17, а також продовження періоду звільнення від застосування МСФЗ (IFRS) 9 для страхових компаній до 1 січня 2023 року;
- Спрощений облік зобов'язань по врегулюванню збитків за договорами, які виникли до дати переходу на МСФЗ (IFRS) 17;
- Послаблення в застосуванні технік для зниження фінансового ризику;
- Можливість визначення інвестиційного договору з умовами дискреційного участі в момент переходу на новий стандарт, ніж в момент виникнення договору.

Товариством МСБО (IFRS) 7 «Страхові контракти» не застосовується. Ефект впливу на фінансову звітність не очікується.

2.6 ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ

Облікова політика, викладена нижче, послідовно застосовувалася до всіх періодів, представлених у цій фінансовій звітності.

Класифікація активів та зобов'язань на короткострокові/поточні та довгострокові/непоточні.

У звіті про фінансовий стан Група представляє активи та зобов'язання на основі їх класифікації на поточні/короткострокові та непоточні/довгострокові. Актив є поточним, якщо:

- а) Група сподівається реалізувати цей актив або має намір продати чи спожити його у своєму нормальному операційному циклі;
- б) актив утримується в основному з метою продажу;

в) Група сподівається реалізувати актив протягом дванадцяти місяців після звітного періоду;
або

г) актив є грошовими коштами чи еквівалентами грошових коштів (як визначено у МСБО 7), якщо немає обмежень щодо обміну чи використання цього активу для погашення зобов'язання принаймні протягом дванадцяти місяців після звітного періоду.

Усі інші активи класифікуються як непоточні.

Зобов'язання є поточним, якщо:

а) Група сподівається погасити це зобов'язання в ході свого нормального операційного циклу;

б) це зобов'язання утримується в основному з метою продажу;

в) зобов'язання підлягає погашенню протягом дванадцяти місяців після звітного періоду;

г) Група не має безумовного права відстрочити погашення зобов'язання протягом як мінімум дванадцяти місяців після звітного періоду.

Група класифікує всі інші зобов'язання як непоточні.

Відстрочені податкові активи та зобов'язання класифікуються як непоточні/довгострокові активи та зобов'язання.

Операції в іноземних валютах

Українська гривня є функціональною валютою і валютою представлення фінансової звітності.

Операції в інших валютах розглядаються, як операції в іноземній валюті. Операції в іноземній валюті спочатку відображаються у функціональній валюті за курсом НБУ, що діє на дату здійснення операції. Монетарні активи і зобов'язання, виражені в іноземній валюті, перераховуються у функціональну валюту за курсом НБУ, що діє на звітну дату. Доходи і збитки від курсових різниць, що виникають у результаті розрахунків по операціях і перерахунку монетарних активів і зобов'язань у функціональну валюту за офіційними обмінними курсами НБУ на кінець періоду, відображаються у складі прибутку чи збитку за період як прибутки мінус збитки від переоцінки іноземної валюти.

Група використовувала такі офіційні курси обміну валют на кінець року під час підготовки цієї фінансової звітності:

	31 грудня 2019 року	31 грудня 2020 року
Гривня/1 долар США	23,6862	28,2746
Гривня/1 євро	26,422	34,7396

Перерахунок за курсами на кінець періоду не застосовується до немонетарних статей, які оцінюються за первісною вартістю. Немонетарні статті, які оцінюються за справедливою вартістю, в іноземній валюті, в тому числі інструменти капіталу, перераховуються за курсами обміну на дату визначення справедливої вартості. Вплив змін обмінного курсу на справедливую вартість немонетарних статей, які оцінюються за справедливою вартістю, обліковується у складі прибутків або збитків від зміни справедливої вартості.

Зменшення корисності активів

На кожну звітну дату Група визначає, чи є ознаки можливого зменшення корисності активу. Якщо такі ознаки існують, то розраховується вартість відшкодування активу з метою визначення розміру збитків від знецінення (якщо такий має місце). Вартість очікуваного відшкодування активу - це більша з двох значень: справедлива вартість активу за вирахуванням витрат на продаж та вартість використання активу. Сума очікуваного відшкодування визначається для окремого активу, за винятком активів, що не генерують надходження грошових коштів і, в основному, незалежні від надходжень, що генеруються іншими активами або групою активів. Якщо балансова вартість активу перевищує його суму очікуваного відшкодування, актив вважається таким, корисність якого зменшилася і списується до вартості відшкодування. При оцінці вартості використання активу, майбутні грошові потоки дисконтуються за ставкою дисконтування до оподаткування, яка

відображає поточну ринкову оцінку вартості грошей у часі та ризику, властиві активу. Збитки від зменшення корисності визнаються у звіті про сукупні прибутки та збитки за період у складі тих категорій витрат, які відповідають функції активу, корисність якого зменшилася.

На кожну звітну дату Група визначає, чи є ознаки того, що раніше визнані збитки від зменшення корисності більше не існують або зменшилися. Якщо така ознака є, розраховується сума очікуваного відшкодування. Раніше визнані збитки від зменшення корисності відновлюються тільки в тому випадку, якщо мала місце зміна в оцінці, яка використовувалася для визначення суми очікуваного відшкодування активу, з часу останнього визнання збитку від зменшення корисності. У зазначеному випадку балансова вартість активу підвищується до очікуваного відшкодування суми. Отримана сума не може перевищувати балансову вартість (за вирахуванням амортизації), за якою даний актив визнавався б у випадку, якби в попередні періоди не був визнаний збиток від зменшення корисності. Сторнування вартості визнається у звіті про сукупні прибутки та збитки за період. Після такої зміни вартості, майбутні амортизаційні відрахування коригуються таким чином, щоб амортизувати переглянуту балансову вартість активу, за вирахуванням залишкової вартості, на систематичній основі протягом строку корисної служби.

Нематеріальні активи

Нематеріальні активи (далі – НМА), що було придбано окремо, при первісному визнанні оцінюються за собівартістю. Група класифікує актив як НМА, якщо це немонетарний актив, який не має фізичної субстанції та може бути ідентифікований. Після первісного визнання НМА відображається за його собівартістю за вирахуванням будь-якої накопиченої амортизації та будь-яких накопичених збитків від зменшення корисності. НМА, що було створено всередині Групи, за виключенням капіталізованих витрат на розробку, не капіталізуються, і відповідні витрати відображаються у складі прибутку та збитку за період, в якому вони виникли.

Витрати на дослідження та розробку

Видатки на дослідження відносяться на витрати у періоді їхнього понесення. НМА, що виникає в результаті розробки (чи в результаті етапу розробки внутрішнього проекту), визнаються якщо Група може довести наступне:

- а) технічну можливість завершити створення нематеріального активу так, щоб він був придатний до використання або продажу;
- б) свій намір завершити створення нематеріального активу та використовувати або продати його;
- в) свою здатність використовувати або продати нематеріальний актив;
- г) як нематеріальний актив генеруватиме ймовірні майбутні економічні вигоди. Серед іншого, суб'єктові господарювання слід довести існування ринку для продукції нематеріального активу чи для самого нематеріального активу або (якщо його використовуватимуть внутрішньо) корисність нематеріального активу;
- г) наявність відповідних технічних, фінансових та інших ресурсів для завершення розробки та використання чи продажу нематеріального активу;
- д) свою здатність достовірно оцінити видатки, які відносяться до нематеріального активу протягом його розробки.

Строк корисної експлуатації НМА може бути або визначеним, або невизначеним.

НМА з визначеним строком корисної експлуатації амортизуються на протязі цього строку та щорічно оцінюються на предмет знецінення, якщо мають місце ознаки знецінення цього НМА. Амортизація починається, коли НМА стає придатним до використання, тобто коли він доставлений до місця розташування та приведений у стан, у якому він придатний до експлуатації у спосіб, визначений управлінським персоналом. Амортизація припиняється на одну з двох дат, що відбулася раніше: на дату, з якої актив класифікується як утримуваний для продажу (або включається до ліквідаційної групи) відповідно до МСФЗ 5, або на дату, з якої припиняється визнання цього активу. Компанія рівномірно амортизує НМА із визначеним строком експлуатації протягом терміну їх використання.

Строк та метод амортизації для НМА з обмеженим строком корисного використання переглядаються як мінімум в кінці кожного звітного періоду. Зміна очікуваного строку корисного використання або передбачуваної структури споживання майбутніх економічних вигід, утілених в активі, змінює строк або метод амортизації відповідно та враховуються як зміна оціночних

значень. Витрати на амортизацію НМА з визначеним строком корисного використання визнаються у звіті про прибутки та збитки у тій категорії витрат, яка відповідає функції НМА.

НМА з невизначеним строком корисної експлуатації не амортизуються, а тестуються на предмет знецінення щорічно або окремо, або на рівні одиниць, що генерують грошові потоки. Строк корисної експлуатації НМА з невизначеним строком експлуатації переглядаються щорічно з метою визначення того, наскільки прийнятно продовжувати відносити цей актив у категорію активів з невизначеним строком корисної експлуатації. Якщо це неприйнятно, зміна оцінки строку корисного використання - з невизначеного на визначений – здійснюється на перспективній основі.

Прибуток або збиток, що виникає від припинення визнання нематеріального активу, визначається як різниця між чистими надходженнями від вибуття (якщо вони є) та балансовою вартістю активу, та визнаються у звіті про прибутки та збитки, в момент припинення визнання активу.

Нижче наводиться коротка інформація відносно облікової політики, що застосовується до НМА Групи:

	Комп'ютерні програми
Строк корисної експлуатації	Визначений, від 2 до 5 років
Застосований метод амортизації	Прямолінійний, на протязі очікуваного періоду отримання майбутніх економічних вигід
Створено всередині Компанії або придбано	Придбані активи

Основні засоби

Група класифікує актив як основний засіб, якщо це матеріальний об'єкт, що його: а) утримують для використання у виробництві або постачанні товарів чи наданні послуг для надання в оренду або для адміністративних цілей; б) використовуватимуть, за очікуванням, протягом більше одного періоду. Собівартість об'єкта основних засобів визнається активом, якщо і тільки якщо: а) є ймовірність, що майбутні економічні вигоди, пов'язані з об'єктом, надійдуть до Групи; б) собівартість об'єкта можна достовірно оцінити.

Майно та обладнання відображаються за собівартістю, за вирахуванням накопиченого зносу та будь-яких накопичених збитків від зменшення корисності. Балансова вартість майна та обладнання переглядається на предмет зменшення корисності у разі виникнення подій чи обставин, які б вказували на ймовірність того, що балансова вартість такого активу не може бути відшкодована.

Нарахування амортизації активу починається з дати, коли він став придатним для використання. Знос нараховується за прямолінійним методом протягом таких строків корисної служби:

Земля	Не амортизується
Будівлі та споруди	30-50 років
Виробниче обладнання та інвентар	2-15 років
Транспортні засоби	5-10 років
Офісні меблі та обладнання	5- 10 років
Інші	5-15 років
Поліпшення орендованих основних засобів	Протягом найменшого з двох строків: строку оренди чи строку корисної експлуатації

Витрати на ремонт і техобслуговування відносяться на витрати в міру їх здійснення. Витрати на реконструкцію та модернізацію капіталізуються у вартості об'єктів основних засобів.

Витрати на проведення ремонту орендованого основного засобу визнаються в балансовій вартості об'єкта основних засобів, якщо задовольняють критерії визнання, та амортизується на протязі строку оренди, використовуючи принцип пріоритету змісту над формою (якщо договір оренди укладено на один рік, існує можливість та вірогідні наміри автоматичної пролонгації, для розрахунку амортизації приймається строк корисної експлуатації). При розірванні довгострокового договору оренди балансова вартість покращень (за вирахуванням накопиченої на той момент амортизації) має бути списана на витрати поточного періоду.

При наявності ознак знецінення балансова вартість активу зменшується до суми очікуваного відшкодування, а різниця відображається як витрата (збиток від знецінення) у складі прибутку та

збитку, за винятком випадків, коли такий збиток перебиває раніше визнану суму дооцінки за тими ж активами. У цьому випадку сума знецінення визнається в складі іншого сукупного прибутку. Збиток від знецінення активу, визнаний у минулі звітні періоди, сторнується, якщо відбулася зміна оцінок, використаних при визначенні суми очікуваного відшкодування.

Залишкова вартість, строки корисної служби та методи нарахування амортизації активів аналізуються наприкінці кожного звітного року і коригуються за необхідності. Витрати на ремонт та відновлення відображаються у звіті про сукупні прибутки та збитки у періоді, в якому такі витрати були понесені, та включаються до категорії витрат, яка відповідає функції основних засобів, крім випадків, коли такі витрати підлягають капіталізації.

Основний засіб знімається з обліку при його вибутті або у випадку, якщо від його подальшого використання не очікується отримання економічних вигід. Прибуток або збиток від вибуття активу (розраховується як різниця між чистими надходженнями від вибуття та балансовою вартістю активу), включається до звіту про сукупні прибутки та збитки за період, в якому визнання активу припиняється у складі інших операційних прибутків та збитків.

Незавершене будівництво включає витрати, безпосередньо пов'язані з будівництвом основних засобів. Амортизація на об'єкти незавершеного будівництва не нараховується до тих пір, поки ці активи не будуть доступні для використання, тобто коли вони будуть знаходитися у місці розташування та у стані, які забезпечують їх функціонування у відповідності з намірами керівництва.

Запаси

Група визнає запаси як активи, які:

- а) утримуються для продажу у звичайному ході бізнесу;
- б) перебувають у процесі виробництва для такого продажу або
- в) існують у формі основних чи допоміжних матеріалів для споживання у виробничому процесі або при наданні послуг.

Запаси оцінюються за вартістю, меншою з двох:

- собівартістю, яка повинна включати всі витрати на придбання, витрати на переробку та інші витрати, понесені під час доставки запасів до їх теперішнього місцезнаходження та приведення їх у теперішній стан; та
- чистою вартістю реалізації (це попередньо оцінена ціна продажу у звичайному ході бізнесу мінус попередньо оцінені витрати на завершення та попередньо оцінені витрати, необхідні для здійснення продажу).

Витрати на придбання запасів складаються з ціни придбання, ввізного мита та інших податків (окрім тих, що згодом відшкодовуються податковими органами), а також з витрат на транспортування, навантаження і розвантаження та інших витрат, безпосередньо пов'язаних з придбанням готової продукції, матеріалів та послуг. Торговельні знижки, інші знижки та інші подібні їм статті вираховуються при визначенні витрат на придбання.

Компанія періодично переглядає запаси на предмет погіршення їх якості або старіння, з метою відображення їх в обліку відповідно до вищезазначених пунктів.

Оцінка запасів при вибутті здійснюється з використанням методу ФІФО.

Коли запаси реалізовані, їхня балансова вартість повинна визнаватися витратами того періоду, в якому визнається відповідний дохід. Сума будь-якого часткового списання запасів до їх чистої вартості реалізації та всі втрати запасів повинні визнаватися витратами періоду, в якому відбувається часткове списання або збиток. Сума будь-якого сторнування будь-якого часткового списання запасів, що виникає в результаті збільшення чистої вартості реалізації, повинна визнаватися як зменшення суми запасів, визнаної як витрати в періоді, в якому відбулося сторнування.

Оренда

Група як орендар

У момент укладення договору на використання майна третіх осіб Група оцінює, чи є договір у цілому або його окремі компоненти договором оренди у значенні, викладеному в МСФЗ 16 «Оренда».

Договір у цілому або його окремі компоненти є договором оренди, якщо за цим договором передається право контролювати використання ідентифікованого активу протягом певного періоду в обмін на відшкодування.

При цьому враховуються такі характеристики:

- актив має бути ідентифікованим;
- іншій особі передається право одержувати практично всі економічні вигоди від використання такого активу;
- ця особа одержує право визначати спосіб використання активу виходячи з його властивостей;
- за орендодавцем залишається право заміни активу для цілей ремонту або технічного обслуговування;
- користування активом є платним;
- актив передається на чітко визначений строк.

У випадку, коли Група постає у ролі орендаря по договору оренди на дату початку оренди воно оцінює та визнає на балансі актив у формі права користування за первісною вартістю, яка включає таке:

- величину первісної оцінки зобов'язання з оренди;
- орендні платежі на дату початку оренди або до такої дати за вирахуванням отриманих стимулюючих знижок;
- будь-які первинні прямі витрати, понесені орендарем;
- оцінку витрат, які будуть понесені орендарем під час демонтажу та переміщення базового активу, відновлення ділянки, на якій він розташовується, або відновлення базового активу до стану, який вимагається відповідно до умов оренди, за винятком випадків, коли такі витрати понесені для виробництва запасів.

На дату початку оренди Група оцінює зобов'язання з оренди за наведеною вартістю орендних платежів, які ще не здійснено на цю дату.

Орендні платежі дисконтуються з використанням процентної ставки, закладеної в договорі оренди, якщо таку ставку може бути легко визначено. Якщо таку ставку визначити неможливо, використовується ставка залучення додаткових позикових коштів.

Якщо договір передбачає щорічну індексацію на індекс інфляції, ця характеристика також підлягає обліку під час розрахунку наведеної вартості орендних зобов'язань.

На дату початку оренди орендні платежі, які включаються в оцінку зобов'язання з оренди, складаються з таких платежів за право користування базовим активом протягом строку оренди, які ще не здійснено на дату початку оренди:

- фіксовані орендні платежі за вирахуванням будь-яких стимулюючих знижок;
- змінні орендні платежі, які залежать від індексу або ставки, що первинно оцінюються з використанням індексу або ставки на дату початку оренди;
- суми, які, як очікується, сплачуватимуться орендарем за гарантіями ліквідаційної вартості;
- ціна виконання опціону на купівлю, якщо є достатня впевненість у тому, що орендар виконає цей опціон;
- виплати штрафів за припинення оренди, якщо строк оренди відображає потенційне виконання орендарем опціону на припинення оренди
- актив передається на чітко визначений строк.

Після дати початку оренди Група оцінює актив у формі права користування із застосуванням моделі обліку за первісною вартістю.

Для застосування моделі обліку за первісною вартістю орендар оцінює актив у формі права користування за первісною вартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від знецінення з коригуванням на переоцінку зобов'язання з оренди.

Група використовує прямолінійний метод для нарахування амортизації активу у формі права користування.

Також Група застосовує МСБО 36 "Знецінення активів" при визначенні наявності ознак знецінення активу у формі права користування та для обліку виявленого збитку від знецінення.

Після дати початку оренди орендар оцінює розрахунки за орендою так:

- збільшуючи балансову вартість для відображення відсотків за зобов'язанням з оренди;
- зменшуючи балансову вартість для відображення здійснених орендних платежів;
- переоцінюючи балансову вартість для відображення переоцінки або модифікації договорів оренди чи для відображення переглянутих у договірному порядку фіксованих орендних платежів.

Відсотки за зобов'язанням із оренди в кожному періоді протягом строку оренди представлені сумою, яка здійснює незмінну періодичну процентну ставку на залишок зобов'язання з оренди.

Після дати початку оренди орендар визнає в складі прибутку чи збитку (за винятком випадків, коли витрати включаються до балансової вартості іншого активу з використанням інших стандартів, що застосовуються) обидві такі величини:

- відсотки за зобов'язанням з оренди;
- змінні орендні платежі, не включені до оцінки зобов'язання з оренди в періоді, у якому настає подія або умова, що призводить до здійснення таких платежів.

Короткострокова оренда та оренда активів з низькою вартістю

Група може вирішити не застосовувати вимоги параграфів 22–49 МСФЗ «Оренда» до короткострокової оренди та оренди, за якою базовий актив є малоцінним. У цьому випадку Група визнає орендні платежі, пов'язані з такою орендою, як витрати на прямолінійній основі протягом строку оренди або на іншій систематичній основі. Група застосовує іншу систематичну основу, якщо така основа більше відображає модель отримання вигоди орендарем. Якщо Група обліковує короткострокову оренду, то він вважає цю оренду новою орендою для цілей цього стандарту, якщо відбулася модифікація оренди або сталася будь-яка зміна строку оренди. Вибір щодо короткострокової оренди здійснюється за класом базового активу з яким пов'язане право на використання. Клас базового активу – це група базових активів, що мають подібну природу та використання в діяльності суб'єкта господарювання. Вибір щодо оренди, для якої базовий актив є малоцінним, може бути здійснений для кожного окремого випадку оренди.

Компанія як орендодавець

Оренда, за якою у Групі залишаються практично всі ризики та вигоди, пов'язані з володінням активом, класифікуються як операційна оренда. Виникаючий орендний дохід враховується прямолінійним методом протягом строку оренди та включається до виручки звіту про прибутки та збитки. Первісні прямі витрати, які виникають при укладанні договору операційної оренди, включаються до балансової вартості наданого в оренду активу та визнаються протягом строку оренди н тій само основі, що й дохід від оренди.

Фінансові інструменти

Фінансові активи та фінансові зобов'язання визнаються, при тому, що Група є стороною договірних відношень з відповідного фінансового інструменту.

Фінансові активи і фінансові зобов'язання спочатку признаються за справедливою вартістю. Транзакційні витрати, безпосередньо пов'язані з придбанням або випуском фінансових активів і фінансових зобов'язань (окрім фінансових активів і фінансових зобов'язань, відбиваних за справедливою вартістю через прибутки або збитки), відповідно збільшують або зменшують справедливу вартість фінансових активів або фінансових зобов'язань при первинному визнанні. Транзакційні витрати, що безпосередньо відносяться до придбання фінансових активів або фінансових зобов'язань, які відображено за справедливою вартістю через прибутки або збитки, відносяться безпосередньо на прибутки і збитки. Облікова політика відносно подальшої

переоцінки цих інструментів розкривається у відповідних розділах облікової політики, викладеної нижче.

Фінансові активи і фінансові зобов'язання, які взаємно зараховуються, а чисті суми відображаються в балансі, лише тоді, коли Група має юридично закріплене право заліку визнаних сум і має намір або погасити їх на нетто-основі, або одночасно реалізувати актив і погасити зобов'язання.

Фінансові активи Групи включають:

- кошти й короткострокові депозити;
- торговельну й іншу дебіторську заборгованість;
- позики та інші суми до одержання;
- котирувані та некотирувані фінансові інструменти.

Наступна оцінка фінансових активів у такий спосіб залежить від їхньої класифікації.

Класифікація фінансових активів

Компанія класифікує фінансові активи як такі, що оцінюються у подальшому або за амортизованою собівартістю, або за справедливою вартістю на основі таких чинників:

- а) моделі бізнесу для управління фінансовими активами; та
- б) характеристик контрактних грошових потоків фінансового активу.

Фінансовий актив оцінюють за амортизованою собівартістю, якщо виконуються обидві такі умови:

- а) актив використовують в моделі бізнесу задля збирання контрактних грошових потоків;
- б) контрактні умови фінансового активу передбачають у певні дати надходження грошових потоків, які є лише погашенням основної суми та сплатою відсотків на непогашену основну суму.

Фінансовий актив оцінюють за справедливою вартістю, окрім випадків, коли його оцінюють за амортизованою собівартістю.

Фінансові активи також класифікуються на довгострокові і короткострокові, залежно від чого вони враховуються у складі необоротних або оборотних активів.

Класифікація фінансових зобов'язань

Група класифікує всі фінансові зобов'язання як такі, що у подальшому оцінюються за амортизованою собівартістю, користуючись методом ефективного відсотка.

Фінансові зобов'язання також класифікуються на довгострокові (терміном більше року) та короткострокові, поточну (терміном менше року) залежно від строків погашення.

Зобов'язання визнається, якщо його оцінка може бути достовірною визначена та існує ймовірність зменшення економічних вигод у майбутньому унаслідок його погашення. Аналітичний облік ведеться окремо за кожним кредитором в розрізі кожного договору (при його відсутності – рахунка).

Довгострокові зобов'язання, на які нараховуються відсотки, відображаються за їх амортизованою вартістю з урахуванням умов та виду зобов'язання.

Оцінка

Первісна оцінка

Під час первісного визнання фінансового активу або фінансового зобов'язання Група оцінює їх за їхньою справедливою вартістю плюс або мінус, у випадку фінансового активу або фінансового зобов'язання, що оцінюється не за справедливою вартістю з відображенням результату переоцінки у прибутку або збитку, витрат на операцію, які прямо відносяться до придбання або випуску фінансового активу чи фінансового зобов'язання.

Подальша оцінка

Після первісного визнання Група оцінює фінансовий актив або фінансове зобов'язання за справедливою вартістю або амортизованою собівартістю залежно від виду інструменту згідно з їх класифікацією.

Група застосовує вимоги до зменшення корисності до фінансових активів, що оцінюються за амортизованою собівартістю.

Оцінка за справедливою вартістю

Визначаючи справедливу вартість фінансового активу чи фінансового зобов'язання для цілей застосування МСФЗ 9 Група враховує таке.

Кращим свідченням справедливої вартості є ціни котирування на активному ринку. Якщо ринок для фінансового інструмента не є активним, підприємство встановлює справедливу вартість, застосовуючи метод оцінювання.

Методи оцінки, зокрема, моделі дисконтованих грошових потоків або моделі, що ґрунтуються на нещодавніх операціях на ринку на загальних умовах або на фінансових даних об'єктів інвестицій, застосовуються для оцінки справедливої вартості для певних фінансових інструментів, щодо яких відсутня зовнішня ринкова інформація щодо ціноутворення.

Оцінки справедливої вартості аналізуються за рівнями ієрархії справедливої вартості наступним чином:

(i) Рівень 1 – це оцінки за цінами котирування (без застосування коригувань) на активних ринках для ідентичних активів та зобов'язань;

(ii) Рівень 2 – це методики оцінки з усіма суттєвими параметрами, наявними для спостереження за активами та зобов'язаннями, безпосередньо (тобто, ціни) або опосередковано (тобто, визначені на основі цін), та

(iii) Рівень 3 – це оцінки, які не базуються виключно на наявних на ринку даних (тобто, оцінка вимагає значного застосування параметрів, за якими відсутні спостереження).

Перехід з рівня на рівень ієрархії справедливої вартості вважається таким, що мав місце станом на кінець звітного періоду.

Прибуток або збиток за фінансовим активом або фінансовим зобов'язанням, що оцінюється за справедливою вартістю, визнається у прибутку або збитку з віднесенням на інші доходи, або інші витрати.

Оцінка за амортизованою собівартістю

Амортизованою собівартістю – є вартість фінансового активу або фінансового зобов'язання, визначена під час первісного визнання за вирахуванням виплат основної суми боргу, плюс або мінус нарахована амортизація різниці між первісною вартістю і вартістю на момент погашення і мінус часткове списання у зв'язку із знеціненням або невідшкодуванням.

Для фінансового активу, який оцінюється за амортизованою собівартістю, прибуток або збиток визнається у прибутку чи збитку, коли припиняється визнання або зменшується корисність фінансового активу чи відбувається його перекласифікація, а також у процесі амортизації.

Сума амортизації по фінансових активах або фінансових зобов'язаннях, що враховуються за амортизованою собівартістю, відображається під час нарахування відсотків у складі фінансових доходів або фінансових витрат з одночасним коригуванням балансової вартості фінансового інструменту.

Знецінення фінансових інструментів

На дату балансу проводиться тест фінансових активів на зменшення корисності (знецінення) при наявності ознак:

- кредитор має фінансові ускладнення;
- є порушення передбаченого договором графіку виплат;
- висока вірогідність банкрутства кредитора тощо.

Під тест на знецінення потрапляють такі види фінансових активів:

- видані фінансові допомоги;
- дебіторська заборгованість (торгова);
- інвестиції в боргові цінні папери (що утримуються для отримання грошових потоків в рахунок основної суми боргу і відсотків, а також від їх продажу) та інші фінансові активи, що враховуються за амортизованою собівартістю.

Група створює оціночний резерв під очікувані кредитні збитки за рахунок прибутків і збитків.

Бухгалтерський облік поточної дебіторської заборгованості за роботи, послуги, продукцію, товари ведеться за первісною вартістю окремо по кожному дебітору. Резерв під очікувані кредитні збитки з дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги формується на дату балансу, виходячи з платоспроможності окремих дебіторів. Облік резерву ведеться на рахунок 38 “Резерв сумнівних боргів”, ґрунтуючись на аналізі фактичного непогашення дебіторської заборгованості в попередніх періодах, на аналіз фактичного непогашення дебіторської заборгованості, яка є безнадійною. Сума резерву визначається на підставі класифікації дебіторської заборгованості за продукцію, товари, послуги за термінами її непогашення.

Для таких категорій фінансових активів, як торгівельна дебіторська заборгованість, для яких не проводилася індивідуальна оцінка на предмет їх знецінення, подальша оцінка на предмет знецінення проводиться на колективній основі. Об'єктивним свідченням знецінення для портфеля дебіторської заборгованості може служити минулий досвід по збору платежів, а також спостережувані зміни в загальнодержавних або регіональних економічних умовах, які можуть вказувати на можливе невиконання зобов'язань відносно погашення дебіторської заборгованості.

Для фінансових активів, які відображено за амортизованою вартістю, сумою знецінення є різниця між балансовою вартістю активу і поточною вартістю передбачуваних майбутніх потоків грошових коштів, дисконтованих по первинній ефективній ставці відсотка для даного фінансового активу.

Збиток від знецінення безпосередньо зменшує балансову вартість всіх фінансових активів, за винятком торгівельної дебіторської заборгованості, зниження вартості якої здійснюється за рахунок резерву під знецінення. В разі визнання безнадійною торгівельна дебіторська заборгованість списується також за рахунок резерву. Отримані згодом відшкодування раніше списаних сум кредитують рахунок резерву. Зміни резерву відбиваються в прибутках і збитках.

Фінансові зобов'язання та інструменти власного капіталу

Класифікація як зобов'язання або капіталу

Боргові і часткові фінансові інструменти, випущені Групою, класифікуються як фінансові зобов'язання або капітал виходячи з суті відповідного договору, а також визначень фінансового зобов'язання та інструмента власного капіталу.

Фінансові зобов'язання Групи включають торговельну й іншу кредиторську заборгованість, банківські овердрафти, кредити й позики.

Після первісного визнання процентні кредити й позики оцінюються по амортизованій вартості з використанням методу ефективної процентної ставки. Доходи й витрати по таких фінансових зобов'язаннях визнаються у звіті про прибутки й збитки при припиненні їхнього визнання, а також у міру нарахування амортизації з використанням ефективної процентної ставки.

Амортизована вартість розраховується з урахуванням дисконтів або премій при придбанні, а також комісійних або витрат, які є невід'ємною частиною ефективної процентної ставки. Амортизація ефективної процентної ставки включається до складу витрат по фінансуванню у звіті про прибутки й збитки.

Припинення визнання

Визнання фінансового зобов'язання у звіті про фінансове становище припиняється, якщо зобов'язання погашене, анульовано, або строк його дії минув.

Якщо наявне фінансове зобов'язання замінюється іншим зобов'язанням перед тим же кредитором на істотно, що відрізняються умовах, або якщо умови наявного зобов'язання значно змінені, така заміна або зміни враховуються як припинення визнання первісного зобов'язання й початок визнання нового зобов'язання, а різниця в їхній балансовій вартості зізнається у звіті про прибутки й збитки.

Інші фінансові зобов'язання

Інші фінансові зобов'язання, включаючи позики, спочатку оцінюються за справедливою вартістю, за вирахуванням витрат на здійснення операції. Інші фінансові зобов'язання згодом оцінюються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної ставки відсотка.

Списання фінансових зобов'язань

Група списує фінансові зобов'язання тільки у разі їх погашення, анулювання або закінчення строку вимоги по них. Різниця між балансовою вартістю списаного фінансового зобов'язання і сплаченим або належними до сплати винагородами визнається в прибутках і збитках.

Торгівельна та інша кредиторська заборгованість

Довгострокова кредиторська заборгованість обліковується за амортизованою вартістю із застосуванням методу ефективної ставки відсотка.

Торгова та інша поточна кредиторська заборгованість оцінюється за справедливою вартістю.

Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги

До складу кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги Група відносить кредиторську заборгованість за вже придбані активи та отримані роботи або послуги (витрати за якими вже відображено), ще не оплачені Групою.

Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом

До складу кредиторської заборгованості за розрахунками з бюджетом Група відносить кредиторську заборгованість Групи за всіма видами платежів до бюджету, включаючи податки з працівників Групи. Компанія веде облік у розрізі окремих податків, платежів та зборів.

Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками зі страхування

До складу кредиторської заборгованості за розрахунками зі страхування Група відносить кредиторську заборгованість за відрахуваннями на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, страхування майна підприємства та індивідуальне страхування його працівників.

Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці

До складу кредиторської заборгованості за розрахунками з оплати праці Група відносить кредиторську заборгованість з оплати праці, включаючи депоновану заробітну плату.

Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками за одержаними авансами

До складу кредиторської заборгованості за розрахунками за одержаними авансами Група відносить кредиторську заборгованість, що утворилася в результаті того, що Групою були отримані грошові кошти від покупців, а продукція, товари, роботи або послуги ще не були відвантажені, виконані або надані.

Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків

До складу кредиторської заборгованості за розрахунками із внутрішніх розрахунків Група відносить кредиторську заборгованість, що виникає у результаті операцій із пов'язаними сторонами, такими як учасники або засновники Групи.

Інші поточні зобов'язання

До складу інших поточних зобов'язань Група відносить всю іншу кредиторську, яка не була віднесена до інших категорій:

Інші довгострокові зобов'язання

До складу довгострокової кредиторської заборгованості Група відносить всю кредиторську заборгованість, строк погашення якої перевищує 12 місяців. Подальший облік такої заборгованості відбувається за принципами, наведеними вище.

Позики

Процентні банківські позики спочатку оцінюються за справедливою вартістю, за вирахуванням прямих витрат на здійснення операції, а згодом вони оцінюються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної ставки відсотка. Будь-яка різниця між надходженнями (за вирахуванням витрат на здійснення операції) і сумою розрахунку або сумою погашення визнається протягом строків відповідних позик і відображається у складі фінансових витрат.

Резерви

Резерви визнаються, якщо Група має поточне зобов'язання (юридичне або конструктивне), що виникло в результаті минулої події, та є значна ймовірність того, що для погашення зобов'язання буде потрібен відтік економічних вигід, і може бути зроблена надійна оцінка суми такого

зобов'язання. Якщо Група передбачає отримати відшкодування деякої частини або всіх резервів, наприклад, за договором страхування, відшкодування визнається як окремий актив, але тільки в тому випадку, коли одержання відшкодування не підлягає сумніву. Витрата, що відноситься до резерву, відображається у звіті про сукупні прибутки та збитки за період за вирахуванням відшкодування. Якщо вплив зміни вартості грошей у часі істотний, резерви дисконтуються за поточною ставкою до оподаткування, яка відображає, коли це доречно, ризики, характерні для конкретного зобов'язання. Якщо застосовується дисконтування, то збільшення резерву з часом визнається як витрати на фінансування.

Потенційні (умовні) зобов'язання не відображаються у фінансовій звітності, за винятком випадків, коли існує ймовірність того, що для погашення зобов'язання відбудеться вибуття ресурсів, які втілюють у собі економічні вигоди, і при цьому сума таких зобов'язань може бути достовірно оцінена. Інформація про такі зобов'язання підлягає відображенню, за винятком випадків, коли можливість відтоку ресурсів, які являють собою економічні вигоди, є малоімовірною або суму такого зобов'язання неможливо достовірно оцінити.

Поточні забезпечення

Група у своєму обліку відображає резерв по витратах на відпустки. Група розраховує резерв по відпустках на дату балансу, враховуючи належну працівникам кількість днів відпустки станом на звітну дату та їх середню заробітну плату. Резерв відпусток відображається у фінансовій звітності Групи, як поточні забезпечення.

Визнання доходу

Під час продажу продукції, товарів, робіт, послуг дохід визнається в сумі, яка відображає винагороду, що підлягає отриманню в обмін на такі товари, послуги.

При відображенні доходів Групою застосовується 5-ти ступінчата модель визнання виручки:

Етап 1 – Ідентифікація контрактів;

Етап 2 – Визначення зобов'язань за контрактом;

Етап 3 – Визначення ціни угоди;

Етап 4 – Ідентифікація ціни угоди для виконання зобов'язання за договором;

Етап 5 – Визнання виручки після виконання зобов'язань.

Група визнає виручку в момент, коли відбувається передача обіцяних за договором товарів або надання послуг покупцеві та за умови отримання покупцем контролю над відповідними активами.

До факторів, які можуть означати, що контроль над активом переданий в певний момент часу, відносяться, зокрема, такі:

- організація має право на отримання платежу за переданий актив;
- покупець має право власності на актив;
- організація передала фізичне володіння товаром;
- покупець прийняв актив;
- покупець несе істотні ризики і отримує переваги, пов'язані з володінням активом.

Група визнає виручку протягом періоду часу, якщо виконується один з наступних критеріїв:

- покупець одночасно отримує і споживає вигоди, у міру того як організація-продавець їх поставляє (забезпечує);
- виконання зобов'язань організацією-продавцем призводить до створення або поліпшення активу, який покупець має можливість контролювати в міру створення такого активу;
- виконання зобов'язань організацією-продавцем не приводить до створення активу з альтернативним використанням, і організація має право на отримання платежу за виконані на конкретну дату зобов'язання.

Дохід оцінюється по справедливій вартості отриманої або підлягаючої одержанню винагороди з обліком певних у договорі умов платежу за винятком податку на додану вартість, повернень і всіх наданих знижок.

Фінансові доходи й витрати

До складу фінансових доходів включаються процентні доходи по інвестованим коштам (у тому числі по фінансових активах, що є в наявності для продажу), прибутку від вибуття інвестицій, що є

в наявності для продажу, а також позитивні курсові різниці. Процентний дохід визнається в складі прибутку або збитку за період у момент виникнення і його сума розраховується з використанням методу ефективної ставки відсотка.

До складу фінансових витрат включаються процентні витрати по позиках, суми, що відображають вивільнення дисконту по резервах, негативні курсові різниці, а також визнані збитки від знецінення фінансових активів.

Витрати на персонал та відповідні відрахування

Витрати на заробітну плату та нарахування на неї, лікарняні та премії, нараховуються у тому році, в якому відповідні послуги надавалися працівниками Групи. Група не має юридичного чи умовного зобов'язання сплачувати пенсійні чи інші платежі, окрім платежів по державній системі соціального страхування.

Податки

Податок на прибуток

Поточний податок на прибуток

Поточний податок – сума податків на прибуток, що підлягають сплаті (відшкодуванню) щодо оподаткованого прибутку (податкового збитку) за період.

Оподатковуваний прибуток (податковий збиток) – прибуток (збиток) за період, визначений відповідно до правил, установлених податковими органами, згідно з якими податки на прибуток підлягають сплаті (відшкодуванню).

Поточні податкові зобов'язання (активи) за поточний і попередній періоди оцінюються за сумою, яку передбачається сплатити податковим органам (відшкодувати у податкових органів) із застосуванням ставок оподаткування та податкового законодавства, що діють або превалюють до кінця звітного періоду.

Податкові ставки та податкове законодавство, що застосовуються для розрахунку цієї суми - це ставки і законодавство, прийняті або фактично прийняті на звітну дату в Україні чи в іншій країні, де Група здійснює свою діяльність і отримує оподатковуваний дохід.

Податкові активи та зобов'язання з поточного податку на прибуток також включають в себе коригування стосовно податків, сплата або відшкодування яких очікується відносно минулих періодів.

Поточні податки визнаються поза прибутком або збитком, якщо податок відноситься до статей, що визнаються в тому самому або іншому періоді поза прибутком або збитком. Отже, поточні податки, які відносяться до статей, що визнаються в тому самому або в іншому періоді:

- а) в іншому сукупному прибутку, визнаються в іншому сукупному прибутку;
- б) безпосередньо у власному капіталі, визнаються безпосередньо у власному капіталі.

Керівництво Групи періодично здійснює оцінку позицій, відображених у податкових деклараціях, щодо яких відповідне податкове законодавство може бути по-різному інтерпретовано.

Відстрочений податок

Відстрочений податок визнається стосовно тимчасових різниць між балансовою вартістю активів і зобов'язань у консолідованій фінансовій звітності та відповідними податковими базами, які використовуються для розрахунку оподаткованого прибутку. Відстрочені податкові зобов'язання зазвичай визнаються щодо всіх оподатковуваних тимчасових різниць. Відстрочені податкові активи зазвичай визнаються щодо всіх тимчасових різниць, які підлягають вирахуванню, якщо є ймовірним, що буде отриманий оподатковуваний прибуток, до якого можна застосувати тимчасову різницю, яка підлягає вирахуванню. Такі відстрочені податкові активи і зобов'язання не визнаються, якщо тимчасові різниці виникають у результаті первісного визнання активів і зобов'язань в рамках операції, яка не впливає ні на оподатковуваний прибуток, ні на обліковий

прибуток. Окрім того, відстрочені податкові зобов'язання не визнаються, якщо тимчасові різниці виникають у результаті первісного визнання гудвілу.

Відстрочені податкові зобов'язання визнаються щодо тимчасових різниць, що підлягають оподаткуванню, пов'язаних з інвестиціями у дочірні та асоційоване підприємства, за виключенням випадків, коли Група здатна контролювати час реалізації таких тимчасових різниць та є ймовірним, що тимчасові різниці не сторнуватимуться в недалекому майбутньому. Відстрочені податкові активи, які виникають із тимчасових різниць, що підлягають вирахуванню, пов'язаних із такими інвестиціями і частками участі, визнаються лише тоді і тільки тоді, коли існує ймовірність того, що тимчасові різниці сторнуватимуться в недалекому майбутньому; та оподатковуваний прибуток буде доступним, і до нього можна застосувати тимчасові різниці.

Балансова вартість відстрочених податкових активів переглядається на кінець кожного звітного періоду і зменшується у тій мірі, в якій відсутня ймовірність отримання достатнього оподаткованого прибутку, який дозволить відшкодувати повністю або частину суми цього активу.

Відстрочені податкові активи та зобов'язання оцінюються за податковими ставками, які, як очікується, будуть застосовуватися у тому періоді, в якому актив буде реалізований або буде погашене зобов'язання, на основі діючих або фактично діючих податкових ставок та податкового законодавства на кінець звітного періоду. Оцінка відстрочених податкових зобов'язань і активів відображає податкові наслідки, які можуть виникнути у результаті використання Групою на звітну дату того або іншого методу для відшкодування або погашення балансової вартості своїх активів та зобов'язань.

Поточний та відстрочений податки за рік

Поточний та відстрочений податки визнаються у складі консолідованого прибутку або збитку, за винятком випадків, коли вони відносяться до статей, які визнаються у складі інших сукупних доходів або безпосередньо у складі власного капіталу. У цьому випадку поточний та відстрочений податки також визнаються у складі інших сукупних доходів або безпосередньо у складі власного капіталу, відповідно.

Відстрочені податкові активи та зобов'язання взаємно зараховуються, коли існує юридично закріплене право взаємозаліку поточних податкових активів і поточних податкових зобов'язань, та коли вони відносяться до податків на прибуток, які стягуються одним і тим же податковим органом із одного й того ж оподаткованого підприємства.

Податок на додану вартість

Порядок визначення суми податку на додану вартість (ПДВ), що підлягає перерахуванню до Державного бюджету України або відшкодуванню з Державного бюджету України проводиться згідно вимог ПКУ та обчислюється як різниця між сумою податкового зобов'язання звітного періоду та сумою податкового кредиту такого звітного періоду.

Розмір та дата виникнення податкового зобов'язання залежать від порядку та особливості визначення бази оподаткування операцій з постачання товарів, робіт та послуг згідно вимогам Податкового Кодексу України.

Розмір ставки податку до бази оподаткування залежить від операцій та становить:

- 20% - при продажах на внутрішньому ринку України й імпорті товарів, робіт і послуг на територію України;
- 0% при експорті товарів, надання робіт і послуг за межами України.

Зобов'язання платника податків по ПДВ дорівнює загальній сумі ПДВ, акумульованої за звітний період, і виникає на дату, що відбувається раніше:

- на дату відвантаження товарів, надання робіт і послуг клієнтові (дата визнання виторгу), а в разі експорту – дата оформлення митної декларації.
- на дату одержання оплати від клієнта.

Кредит по ПДВ - це сума, на яку платник податків має право зменшити свої зобов'язання по ПДВ за звітний період. Право на кредит по ПДВ виникає на дату, що відбувається раніше:

- на дату одержання товарів, робіт і послуг від постачальника (дата визнання активів і витрат);
- на дату перерахування оплати постачальникові (дата виникнення дебіторської заборгованості по передоплаті постачальникові).

У звіті про фінансовий стан за звітний період відображаються:

- дебіторська й кредиторська заборгованості відображаються з урахуванням суми податку на додану вартість;
- доходи, витрати та активи звітного періоду визнаються за винятком суми податку на додану вартість, крім випадків, коли податок на додану вартість, що виникла по покупці активів або послуг, не відшкодовується податковим органом; у цьому випадку податок з доданої вартості зізнається відповідно як частина витрат на придбання активу або частина статті витрат;
- сума кредиту по ПДВ, що виникла у звітному періоді, але не врахована в чистій сумі податку звітного періоду зізнається в як актив по ПДВ ;
- сума податкового зобов'язання, що враховано в чистій сумі податку звітного періоду, при цьому виторг буде визнана в наступному періоді, а відповідно й відрахування ПДВ із виторгу також будуть визнані в наступних періодах, зізнається в як відстрочений актив по ПДВ для відрахування з виторгу в наступних періодах;
- сума кредиту по ПДВ, що виникла у звітному періоді й врахована в чистій сумі податку звітного періоду при цьому актив і витрати будуть визнаватися в наступному періоді, а відповідно й відрахування ПДВ із вартості отриманих товарів, робіт і послуг також будуть визнані в наступних періодах, зізнається в як відстрочене зобов'язання по ПДВ для відрахування з вартості активів і витрат у наступних періодах

ПДВ по продажах і закупівлям зізнається у звіті про фінансовий стан розгорнуто, і відображається як актив і зобов'язання по ПДВ.

У випадках створення резерву під знецінення дебіторської заборгованості, збиток від знецінення зізнається у валовій сумі заборгованості включаючи суми ПДВ.

3 РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ ЩО ПІДТВЕРДЖУЄ СТАТТІ, ПОДАНІ У ЗВІТНОСТІ

3.1 НЕМАТЕРІАЛЬНІ АКТИВИ

Відповідно до облікової політики Групи для визначення валової балансової вартості нематеріальних активів Компанією застосовується модель собівартості.

Об'єкти нематеріальні активи відображено у фінансовій звітності за їх собівартістю мінус будь-яка накопичена амортизація та будь-які накопичені збитки від зменшення корисності.

Рух нематеріальних активів за рік, що скінчився 31 грудня 2020 року, був таким:

Показник	Права користування ПЗ, авторські та суміжні з ним права	Актив з права користування	Всього
Первісна вартість			
на 31.12.2019 р.	3 286	149 596	152 882
За 2020 р.			
Надійшло	519	112 063	112 582
Вибуло	9	14 823	14 832
на 31.12.2020 р.	3 796	246 836	250 632
Знос			
на 31.12.2019 р.	(1 823)	(91 358)	(93 181)
За 2020 р.			
Нараховано	(908)	(52 393)	(53 301)
Вибуло	(9)	(4 865)	(4 874)
на 31.12.2020 р.	(2 722)	(138 886)	(141 608)

Накопичені збитки від зменшення корисності			
на 31.12.2019 р.	-	-	-
на 31.12.2020 р.	-	-	-
Балансова вартість:			
На 31.12.2019 р.	1 463	58 238	59 701
На 31.12.2020 р.	1 074	107 950	109 024

До нематеріальних активів включаються комп'ютерні програми та активи з права користування, які використовуються Групою при здійсненні своєї господарської діяльності.

Згідно з обраною обліковою політикою у 2019 році для нематеріальних активів був застосований прямолінійний метод амортизації. Строк корисного використання нематеріальних активів Групи застосовано виходячи з майбутніх економічних вигод – від 3 до 5 років. Строк корисного використання нематеріальних активів Групи у 2019 році не змінювався.

Нарахована сума амортизації за активом з права користування відображена у Звіті про фінансові результати (Примітки 3.19, 3.20). Амортизація нараховується за прямолінійним методом протягом строку дії договорів оренди.

Нематеріальних активів, строк корисної експлуатації яких оцінюється як невизначений не має.

Первісна вартість нематеріальних активів, залишкова вартість яких дорівнює нулю, та які продовжують експлуатуватися станом на 31.12.2020 року, становить 0,0 тис. грн.

На звітну дату Групою за результатами тестування не було виявлено потенційних внутрішніх та зовнішніх ознак зменшення корисності об'єктів нематеріальних активів.

На звітну дату нематеріальні активи не були надані у будь-яку заставу, та не обмежені у розпорядженні та використанні Компанією.

3.2 ОСНОВНІ ЗАСОБИ ТА НЕЗАВЕРШЕНІ КАПІТАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ

Згідно з обліковою до обліковою політикою суб'єкта для визначення валової балансової вартості основних засобів Групою застосовується модель собівартості.

Об'єкти основних відображено у фінансовій звітності за їх собівартістю мінус будь-яка накопичена амортизація та будь-які накопичені збитки від зменшення корисності.

Рух основних засобів за рік, що скінчився 31 грудня 2020 року, був таким:

Показник	Будівлі та споруди, передавальні пристрої	Машини та обладнання	Транспортні засоби	Інструменти, прилади, інвентар	Інші	Всього
Первісна вартість						
на 31.12.2019 р.	338 610	6 548	2 817	2 479	147 613	498 067
за 2020 рік						
Надійшло	54 861	953	-	350	20 368	76 532
Вибуло	-	-	-	-	922	922
на 31.12.2020 р.	393 471	7 501	2 817	2 829	167 059	573 677
Знос						
на 31.12.2019 р.	131 559	2 671	1 404	933	6 345	142 912
за 2020 рік						
Нараховано	26 649	1 253	450	647	12724	41723
Вибуло	-	-	-	-	734	734
На 31.12.2020 р.	158 208	3924	1854	1580	18 335	183 901

Накопичені збитки від зменшення корисності						
на 31.12.2019 р.	-	-	-	-	-	-
на 31.12.2020 р.	-	-	-	-	-	-
Балансова вартість:						
На 31.12.2019 р.	207 051	3 877	1 413	1 546	141 268	355 155
На 31.12.2020 р.	235 263	3 577	963	1 249	148 724	389 776

Вибуття основних засобів, первісна вартість яких становить 922 тис. грн, відбулось в результаті списання об'єктів основних засобів, у зв'язку з їх невідповідністю критеріям визнання активом.

Основні засоби, строк корисної експлуатації яких оцінюється як невизначений не має.

Первісна вартість основних засобів, залишкова вартість яких дорівнює нулю, та які продовжують експлуатуватися станом на 31.12.2020 року, становить 1966,2 тис. грн.

На звітну дату основні засоби не були надані у будь-яку заставу, та не обмежені у розпорядженні та використанні Групи.

Основні засоби класифіковані як утримувані для продажу чи включені до ліквідаційної групи, класифікованої як утримувана для продажу відповідно до МСФЗ 5 «Непоточні активи, призначені для продажу, та групи вибуття», згідно п. 6 МСФЗ 5 «Непоточні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність» за звітний період не визнано.

Основних засобів, що тимчасово не використовувались, не має.

На звітну дату Групою за результатами тестування не було виявлено потенційних внутрішніх та зовнішніх ознак зменшення корисності об'єктів основних засобів.

За звітний період у підприємства відсутні будь які обмеження на права власності та передачі в заставу основних засобів.

У складі незвершених капітальних інвестицій відображено вартість інвестицій у будівництво, створення, виготовлення, реконструкцію, модернізацію, придбання необоротних активів (включаючи необоротні матеріальні активи, призначені для заміни діючих, і устаткування для монтажу), що здійснюється Групою, а також авансові платежі для фінансування капітального будівництва.

Інформація про рух капітальних інвестицій, за рік, що скінчився 31 грудня 2020 року, представлена таким чином:

Станом на 31.12.2019 р.	27 567
Надходження	24 903
Рекласифікація (внутрішнє переміщення)	45 685
Станом на 31.12.2019 р.	6 785

3.3 АКТИВ З ПРАВА КОРИСТУВАННЯ ТА ОРЕНДНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

Договори оренди Групи в основному стосуються оренди складських об'єктів, земельних ділянок, які знаходяться у комунальній та державній власності (земельні ділянки під виробничоскладськими комплексами) та транспортних засобів. Зобов'язання за договорами оренди підлягають погашенню у гривнях.

Починаючи 01.01.2019 року визнання, оцінку, подання оренди та розкриття інформації про неї Групою здійснюється у відповідності до вимог МСФЗ 16 «Оренда».

Після дати початку оренди Група оцінює актив у формі права користування із застосуванням моделі обліку за первісною вартістю.

Група використовує прямолінійний метод для нарахування амортизації активу у формі права користування.

Розкриття інформації про орендні операції, у яких Група виступає орендарем, у Звіті про фінансовий стан представлена таким чином (Примітка 3.1):

Первісна вартість на 31.12.2019 р.	149 596
Надходження	112 063
Вибуття	14 823
Первісна вартість на 31.12.2020 р.	246 836
Знос на 31.12.2019 р.	(91 358)
Нараховано	(52 393)
Вибуло	(4 865)
Знос на 31.12.2020 р.	(138 886)
Балансова вартість 31.12.2019 р.	58 238
Балансова вартість 31.12.2020 р.	107 950

Розкриття інформації про орендні операції, у яких Група виступає орендарем, у Звіті про фінансові результати представлена таким чином (Примітки 3.19, 3.20, 3.23):

Показник	Сума, тис. грн
	2019 рік
Процентні витрати за зобов'язаннями з оренди	18 335
Витрати, пов'язані з короткостроковою орендою, які обліковуються із застосуванням параграфу 6 МСФЗ 16.	741
Витрати, пов'язані з орендою малоцінних активів, що обліковуються із застосуванням параграфу 6 МСФЗ 16.	-
Витрати, пов'язані зі змінними орендними платежами, не включеними в оцінку зобов'язань з оренди;	-
Дохід від суборенди активів з права користування;	-
Загальний обсяг відтоку грошових коштів за оренду	72 472
Прибутки або збитки, що виникають внаслідок операцій з продажу та зворотної оренди.	-

За рік, що закінчився 31 грудня 2020 року, у первісній вартості не було змінних орендних платежів, які залежать від індексу чи ставки. Також не було оренди з гарантіями ліквідаційної вартості або оренди, яка ще не почалася, за якою у Групи є зобов'язання.

Договори оренди Групи включають типові обмеження та зобов'язання, що є загальними для місцевої ділової практики, такі як відповідальність Групи за регулярне технічне обслуговування, ремонт орендованих активів та його страхування, перепланування та проведення постійних поліпшень лише за згодою орендодавця, використання об'єкта лізингу відповідно до чинного законодавства.

3.4 ЗАПАСИ

Запаси Групи були представлені таким чином:

	на 31.12.2019 р.	на 31.12.2020 р.
Сировина й матеріали	3 926	3 487
Паливо	1 601	1 350
Запасні частини	8 008	7 799
Інші запаси	2 573	2 861
Товари	36	52
Всього	16 144	15 549

На дату складання звітності Групи ознак пошкодження та знецінення запасів не було виявлено.

Списання запасів за результатами інвентаризації до складу інших операційних витрат, за рік, який закінчився 31.12.2020 року, не відбувалося.

В звітному періоді передача запасів під заставу не здійснювалась.

3.5 ДЕБІТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ

Дебіторська заборгованість відображається у звітності по чистій можливій ціні реалізації за вирахуванням резерву під очікувані кредитні збитки. Оціночний резерв під кредитні збитки розраховується на підставі оцінки можливих втрат в існуючих залишках дебіторської заборгованості.

Для фінансової звітності дебіторська заборгованість класифікується як довгострокова та поточна.

Довгострокова дебіторська заборгованість станом на 31.12.2020 року відсутня.

Поточна дебіторська заборгованість складається :

- торгова дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги;
- дебіторська заборгованість за розрахунками за виданими авансами;
- дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом;
- інша поточна дебіторська заборгованість.

Торгова дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги представлена таким чином:

	на 31.12.2019 р.	на 31.12.2020 р.
Поточна дебіторська заборгованість за:		
товари, роботи, послуги з вітчизняними покупцями та замовниками	93 345	109 451
товари, роботи, послуги з іноземними покупцями та замовниками	163 699	447
<i>Резерв під очікувані кредитні збитки</i>	<i>(11 309)</i>	<i>(12 803)</i>
Всього	245 735	<u>97 095</u>

На торгову дебіторську заборгованість жодних відсотків не нараховується.

У складі торгова дебіторської заборгованості відсутня заборгованість з пов'язаними сторонами.

Залишок резерву під очікувані кредитні збитки станом на 01.01.2020 року становить 11 309 тис. грн., за звітний період було проведено збільшення резерву на суму 12803 тис. грн. за рахунок корегування, залишок станом на 31.12.2020 року становить 12 803 тис. грн.

Дебіторська заборгованість за розрахунками за виданими авансами представлена таким чином:

	на 31.12.2019 р.	на 31.12.2020 р.
Поточна дебіторська заборгованість за:		
виданими авансами на придбання основних засобів	10 232	7901
топографо-геодезичні роботи	-	
за виданими авансами за депозитарні, інформаційні послуги	4	14
розрахунками з вітчизняними дебіторами	140 660	531 618
розрахунками з іншими кредиторами	143	167
іншими дебіторами	19	19
<i>Резерв під очікувані кредитні збитки</i>	<i>(19)</i>	<i>(19)</i>
Всього	151 039	539 700

Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом представлена таким чином:

	на 31.12.2019 р.	на 31.12.2020 р.
Поточна дебіторська заборгованість за:		
розрахунками з бюджетом по податку на прибуток	1 459	1 435
розрахунками з бюджетом по ПДВ	40 540	34 128
розрахунками з бюджетом з податку на землю	1	6
розрахунками з бюджетом по іншим податкам	30	-
Всього	42 030	35 569

Інша поточна дебіторська заборгованість представлена таким чином:

	на 31.12.2019 р.	на 31.12.2020 р.
Дебіторська заборгованість за:		
розрахунками з іншими кредиторами	250 917	304 659
розрахунками іншими дебіторами	535 007	627001
розрахунки за соціальним страхуванням	203	591
розрахунками щодо продажу частки у статутному капіталу об'єкта інвестування	1 701	1969
<i>Резерв під очікувані кредитні збитки</i>	<i>(159 122)</i>	<i>(169 559)</i>
Всього	628 706	764 661

До складу іншої поточної заборгованості включено заборгованість за договором купівлі-продажу частки у статутному капіталі ТОВ «ПАЛЬМІРА КАПІТАЛ» з компаніями «ПЛАКЕТІР ЛІМІТЕД» № 2 від 17.08.17 р. та з «ВЕСТЕЛЛЕР ХЛДІНГ» № 1 від 17.08.2017 р. На основі аналізу дебіторської заборгованості за розрахунками, в звітному періоді було створено резерв під очікувані кредитні збитки у сумі 6572,4 тис. грн.

На кінець звітної періоду також проведено нарахування резерву під очікувані кредитні під заборгованості наступних контрагентів:

- ПАТ "ПриватБанк" в розмірі 160 288,7 тис. грн. що складає 100 % до суми заборгованості так як ця заборгованість є просрочена;

- під заборгованість резидента по фінансовій допомозі резерв нарахований в розмірі 1% від заборгованості та складає 2 698,4 тис. грн.;

На основі аналізу іншої поточної дебіторської заборгованості резерв під очікувані кредитні збитки було збільшено на 10 437 тис. грн, та на кінець 2020 року складає – 169 559 тис. грн.

Група на постійній основі оцінює резерв під збитки за торговою та іншою дебіторською заборгованістю в сумі, що дорівнює очікуваним кредитним збиткам за весь термін. Очікувані кредитні збитки за торговою та іншою дебіторською заборгованістю оцінюються на індивідуальній основі, посилаючись на минулий досвід виникнення дефолту і аналіз поточного фінансового становища дебітора, скоригованої на фактори, специфічні для дебітора, загальні економічні умови галузі, в якій дебітори здійснюють свою діяльність, оцінку поточного, так і прогнозованого розвитку умов станом на звітну дату.

Група списує торговою та іншою дебіторську заборгованість при наявності інформації, яка вказує, що боржник має серйозні фінансові труднощі, і ймовірність відшкодування відсутня, наприклад, в разі, коли боржник перебуває в стадії ліквідації або банкрутства, або, в разі торгової дебіторської заборгованості, якщо суми прострочені більш ніж на три роки (в залежності то того, яка подія настає раніше). Відносно списаної торгової та іншої дебіторської заборгованості не проводиться процедур примусового стягнення.

3.6 ГРОШОВІ КОШТИ ТА ЇХ ЕКВІВАЛЕНТИ

Грошові кошти та їх еквіваленти включають грошові кошти на поточних рахунках в банках та готівку у таких валютах:

Показник	31.12.2019	31.12.2020
Українські гривні	13 776	82 695
Долари США	234 605	130 619
Євро	-	24 137
Всього	248 381	237 451
Кошти та їх еквіваленти у звіті про рух грошових коштів і звіті про фінансовий стан	248 381	237 451

Грошові кошти та їх еквіваленти були представлені таким чином (Примітка 3.27):

Показник	31.12.2019	31.12.2020
Грошові кошти в касі та на рахунках у банках	248 381	237 451
Короткострокові банківські депозити	-	-
Грошові кошти в дорозі в валюті (Євро)	-	-
Кошти з обмеженим використанням	-	-
Всього	248 381	237 451

Залишки грошових коштів та їх еквівалентів станом на 31.12.2020 року доступні для використання. Грошові кошти зберігаються на банківських поточних рахунках. Грошові кошти в дорозі - відсутні.

Протягом звітного періоду Товариство не розміщувало тимчасово вільні грошові кошти на депозитних рахунках. Залишок грошових коштів на депозитних рахунках станом на 31 грудня 2020 року відсутній.

3.7 ВИТРАТИ МАЙБУТНІХ ПЕРІОДІВ

Витрати майбутніх періодів станом на початок та кінець 2019 року були представлені таким чином:

Показник	на 31.12.2019 р.	на 31.12.2020 р.
Підписка на періодичні видання	21	35
Інші витрати майбутніх періодів:	2 563	3 587
Всього	2 584	3622

3.8 ІНШІ ОБОРОТНІ АКТИВИ

Інші оборотні активи представлені таким чином:

Показник	на 31.12.2019 р.	на 31.12.2020 р.
Сума кредиту по ПДВ, що виникла у звітному періоді, але не врахована в чистій сумі податку звітного періоду зізнається в як актив по ПДВ	385	131
Сума податкового зобов'язання, що враховано в чистій сумі податку звітного періоду, при цьому дохід буде визнано в наступному періоді, а відповідно й відрахування ПДВ із доходу також будуть визнані в наступних періодах, зізнається в як відстрочений актив по ПДВ для відрахування з доходу в наступних періодах	304	480
Всього	689	611

3.9 ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ

Власний капітал Групи включає:

Показник	на 31.12.2019 р.	на 31.12.2020 р.
Зареєстрований (пайовий) капітал	19 482	19 482
Капітал у дооцінках	-	-
Додатковий капітал	8 966	8 966
Резервний капітал	2 167	2 167
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	(1 279 478)	(1 527 577)
Неоплачений капітал	-	-
Вилучений капітал	-	-
Інші резерви	-	-
Всього	(1 248 863)	(1 496 962)

3.10 ЗАРЕЄСТРОВАННИЙ КАПІТАЛ

Станом на початок та кінець 2020 року затверджений, зареєстрований і повністю оплачений зареєстрований капітал становить 19481660,00 (дев'ятнадцять мільйонів чотириста вісімдесят одна тисяча шістсот шістдесят) гривень 00 копійок. Зареєстрований капітал поділяється на 1 424 278 штук простих іменних акцій номінальною вартістю 11,00 грн. кожна та 346782 штук простих акцій на пред'явника номінальною вартістю 11,00 грн. кожна. Всі акції мають рівні права голосу. Власники простих акцій мають право на отримання дивідендів за фактом їх оголошення і право одного голосу у розрахунку на одну акцію на щорічних Загальних зборах акціонерів.

Структура володіння зареєстрованим капіталом Групи була представлена таким чином:

Акціонери	Частка володіння			
	на 01.01.2019		на 31.12.2019	
	у гривнях	у відсотках	у гривнях	у відсотках
ЕСПЕРТ ХОЛДІНГ ЛІМІТЕД (ESPERT HOLDING LIMITED)	10 344 950	53,10	10 344 950	53,10
МЕЙДКОМ ЛТД	3 055 074	15,68	3 055 074	15,68
Акціонери (юридичні особи), що володіють пакетом менш ніж 10%	1789788	9,19	1789788	9,19
Акціонери (фізичні особи), що володіють акціями на пред'явника	3814602	19,58	3814602	19,58
Акціонери (фізичні особи), що володіють пакетом менш ніж 10%	477246	2,45	477246	2,45
ВСЬОГО:	19 481 660	100,00	19 481 660	100,00

Дивіденди

Дивіденди протягом 2020 року не нараховувались та не сплачувались.

Викуп власних акцій

Викупу власних акцій не здійснювалося.

Зміни у зареєстрованому капіталі у 2019-2020 рр.

Змін не було.

3.11 РЕЗЕРВНИЙ КАПІТАЛ

Резервний капітал формується згідно законодавства України з метою забезпечення покриття збитків підприємств. Встановлений законодавством розмір резервного капіталу становить не менше 25% статутного капіталу. Його формування проводиться шляхом щорічних відрахувань не менш ніж 5% відсотків з прибутку підприємств.

Станом на 31.12.2019 року та на 31.12.2020 року сума резервного капіталу Групи складає 2167 тис. грн. У 2020 році відрахувань до резервного капіталу не було.

3.12 НЕРОЗПОДІЛЕНИЙ ПРИБУТОК (НЕПОКРИТИЙ ЗБИТОК)

Непокритий збиток Групи за 2020 рік збільшився на 248 099 тис. грн. за рахунок одержаного непокритого збитку за результатами діяльності 2020 року у сумі 247 278 тис. грн. та коригувань за рахунок виправлення помилок на 44 тис. грн, й інших змін на 777 тис. грн.

3.13 ДОВГОСТРОКОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

Первісно кредити банків та позики визнаються за справедливою вартістю, яка дорівнює сумі надходжень мінус витрати на проведення операції. У подальшому суми фінансових зобов'язань відображаються за амортизованою вартістю за методом ефективної ставки відсотка, та будь-яка різниця між чистими надходженнями та вартістю погашення визнається у прибутках чи збитках протягом періоду дії запозичень з використанням ефективної ставки відсотка.

Станом на 31.12.2019 дату Група мала довгострокову заборгованість нерезиденту за фінансовими позиками, що були одержані від компанії «CRILLON INVESTMENTS LIMITED» згідно договору № CRI-ISFP-01-2009 від 10.12.2009 року у сумі 70 316,4 тис. доларів США, що в гривневому еквіваленті станом на 31.12.2019 р. становило 1 665 529 тис. грн. Застави під дані позики відсутні.

Згідно з Додатковою угодою № 6 від 01.01.2018 р., складеної до договору № CRI-ISFP-01-2009 від 10.12.2009 року, отримано дозвіл не проводити нарахування відсотків за використання позики.

Станом 31.12.2020 р. зазначена заборгованість була переведена до складу іншої поточної кредиторської заборгованості (Примітка 3.17).

3.14 ІНШІ ДОВГОСТРОКОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

Інші довгострокові зобов'язання були представлені таким чином:

Показник	31.12.2019	31.12.2020
Довгострокове орендне зобов'язання	7 589	72 989
Всього	7 589	72 989

На початок 2020 року Компанія має довгострокове зобов'язання ТОВ «Пальміра Капітал» за Договором оренди нерухомого майна від 01.11.2019 року у сумі 7589 тис. грн. У зв'язку з достроковим розірванням Договору відповідно до додаткової угодою від 31.03.2020 р. суму довгострокового орендного зобов'язання було списано.

Станом на 31.12.2020 року сума довгострокових орендних зобов'язань складає 72989 тис. грн.

3.15 ПОТОЧНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ЗА РОЗРАХУНКАМИ

Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями представлена таким чином:

Показник	на 31.12.2019 р.	на 31.12.2020 р.
Поточна частина зобов'язання за правом користування активом	58 231	44 373
Поточна частина заборгованості за іншими довгостроковими зобов'язаннями	2 905	2 905
Всього	61 136	47 278

Торгова кредиторська заборгованість представлена таким чином:

Поточна кредиторська заборгованість за:	на 31.12.2019 р.	на 31.12.2020 р.
товари, роботи та послуги з вітчизняними постачальниками в національній валюті	74 401	77 350
товари, роботи та послуги з іншими кредиторами	501	564
Всього	74 902	77 914

У складі торгової кредиторської заборгованості відсутня заборгованість з пов'язаними сторонами. Прострочена та безнадійна торгова кредиторська заборгованість відсутня. Термін погашення торгової кредиторської заборгованості визначено строком до 12 місяців.

Керівництво Групи вважає, що погашення торгової кредиторської заборгованості призведе до відтоку грошових коштів або інших активів, тому балансова вартість торгової кредиторської заборгованості приблизно дорівнює її справедливій вартості.

Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом представлена таким чином:

<i>Поточна кредиторська заборгованість за:</i>	на 31.12.2019 р.	на 31.12.2020 р.
розрахунками з бюджетом за ПДФО	1 466	1 757
розрахунки з бюджетом за ПДВ	12	38
розрахунками з бюджетом за використання водних ресурсів	6	8
розрахунками з бюджетом за податком на землю	138	142
розрахунками з бюджетом за забруднення навколишнього середовища		
іншими податками	132	145
Всього	1 754	2 090

Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками зі страхування та оплати праці

<i>Поточна кредиторська заборгованість за:</i>	на 31.12.2019 р.	на 31.12.2020 р.
розрахунками з оплати праці	7 371	9 060
розрахунками за Єдиним соціальним внеском	1 886	2 243
Всього	9 257	11 303

Станом на 31 грудня 2020 року до складу заборгованості Групи перед працівниками були включені залишки за операціями з провідним управлінським персоналом Групи у сумі 136 тис. грн. (Примітка 3.28).

Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами представлена таким чином:

<i>Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами за:</i>	на 31.12.2019 р.	на 31.12.2020 р.
товари, роботи та послуги з вітчизняними покупцями в національній валюті	1 737	2 753
товари, роботи та послуги з вітчизняними покупцями в іноземній валюті	428	466
Всього	2 166	3 219

Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками представлена таким чином:

	на 31.12.2019 р.	на 31.12.2020 р.
Розрахунки по нарахованим дивідендам	216	216
Всього	216	216

Заборгованість за розрахунками з учасниками за нарахованими дивідендами виникла на підставі Рішення Загальних зборів Компанії № 1/2010 від 01.12.2010р. за результатами розподілу чистого прибутку Компанії за результатами роботи за 2009 рік та прийняття рішення про виплату дивідендів та їх розмір.

В складі кредиторської заборгованості за розрахунками відсутня заборгованість з пов'язаними сторонами.

В звітному періоді не було визнано дохід від списання простроченої кредиторської заборгованості через її відсутність.

Термін погашення кредиторської заборгованості за розрахунками визначено строком до 12 міс.

3.16 ПОТОЧНІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Забезпечення визнаються, коли підприємство має теперішню заборгованість (юридичну або конструктивну) в наслідок минулої події, та існує ймовірність, що погашення зобов'язання вимагатиме вибуття ресурсів, котрі втілюють у собі економічні вигоди, і можна достовірно оцінити суму зобов'язань.

Станом на 31.12.2019 року забезпечення виплат персоналу становить 18 852 тис. грн. на 31.12.2020 року – 18 870 тис. грн відповідно.

Суттєвої невизначеності щодо оцінки забезпечення немає.

Очікуваний строк погашення – протягом поточного року.

Рух забезпечень за 2020 і 2019 роки відбувався таким чином:

	2020 рік	2019 рік
Залишок забезпечення на початок року	18 852	16 855
Нараховано забезпечення під короткострокові виплати персоналу	18 222	18 708
Сума забезпечення, що використана протягом року	18 201	16 709
Невикористана сума забезпечення, що сторнована у звітному періоді	-	-
Залишок забезпечення на кінець року	18 870	18 852

3.17 ІНШІ ПОТОЧНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

Показник	на 31.12.2019 р.	на 31.12.2020 р.
З бюджетом – Податкові накладні по незакінченим операціям	25 079	89 802
Заборгованість по нарахованим аліментам	168	191
Заборгованість за іншими кредитами	1 161 981	3 375 106
Заборгованість з підзвітними особами	2	-
Заборгованість із іншими кредиторами	2	132
Всього	1 187 232	3 465 231

У звітному періоді Групою було отримано від непов'язаних сторін безпроцентні позики, які відображаються та оцінюються за амортизованою вартістю з використанням середньозваженої процентної ставки міжбанківського кредитного ринку. Доходи й витрати по таких фінансових зобов'язаннях визнаються у звіті про прибутки та збитки при припиненні їх визнання, а також у міру нарахування амортизації.

Станом на звітну дату Група має поточну заборгованість нерезиденту по фінансовим позикам, одержаних від компанії «CRILLON INVESTMENTS LIMITED» згідно договору №: CRI-ISFP-01-2009 від 10.12.2009 року у сумі 70 316,4 тис. доларів США, що в гривневому еквіваленті станом на 31.12.2020 р. становить 1 988 169,0 тис. грн та нарахованим відсоткам в розмірі 11 % річних в сумі 49 052,4 тис. доларів США, що в гривневому еквіваленті станом на 31.12.2020 р. становить 1 386 938,4 тис. грн.

Застави під дані позики відсутні.

Згідно додаткової угоди № 6 від 01.01.2018 р. складеної до договору № CRI-ISFP-01-2009 від 10.12.2009 року Товариство отримало дозвіл не проводити нарахування відсотків за використання позики.

3.18 ЧИСТИЙ ДОХІД (ВИРУЧКА) ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ

Чистий дохід від основних операцій Групи за категоріями включає:

Показник	2019 рік	2020 рік
<i>Дохід від реалізації послуг, у т.ч.</i>	725 480	656 274
Дохід від послуг перевалки нерезидентам	61 280	68 169
Дохід від послуги перевали резидентам	661 441	585 405
Дохід від реалізації послуг з ремонту та технічного обслуговування машин і устаткування	2 759	2 700
<i>Дохід від реалізації товарів, у т.ч.</i>	459 367	27 806
Дохід від реалізації товарів	458 239	26 660
Дохід від реалізації їдальні	1 128	1 146
Всього	1 184 847	684 080

3.19 СОБІВАРТІСТЬ РЕАЛІЗАЦІЇ

Собівартість реалізації за роки, які закінчилися 31 грудня 2019 та 2020 років, була представлена таким чином:

Показник	2019 рік	2020 рік
<i>Собівартість реалізованих товарів</i>	454 967	26 262
<i>Собівартість реалізованих послуг, у т.ч.</i>	458 662	440 565
Матеріальні витрати	78 917	60 130
Оплата праці та ЄСВ	202 796	210 427
Знос ОЗ та НМА	26 648	39 678
Амортизація активів з правом користування	49 357	48 977
Електропостачання	19 638	18 014
Водопостачання	218,0	201
Технічне обслуговування обладнання	5 450	5 679
Ремонт обладнання	7 164	6 003
Послуги тепловозів	19 020	17 102
Послуги буксирів	19 841	9 614
Послуги З/Д -ТЕХПД	1 775	3 618
Послуги іншої техніки	4 034	2 915
Послуги по перевалці ферросиликомарганця та руди	6 266	4 062
Послуги по оформленні документів по порому	151	1 662
ПДВ що не відноситься до податкового кредиту	3 961	3 740
Страховання	549	530
Витрати по охороні праці	1 096	978
Оренда	3 025	741
Інші витрати	8756	6 494
Усього	913 629	466 827

3.20 АДМІНІСТРАТИВНІ ВИТРАТИ

Адміністративні витрати Групи за роки, які закінчилися 31 грудня 2019 та 2020 років, були представлені таким чином:

Показник	2019 рік	2020 рік
Матеріальні витрати	1 677	1 864
Оплата праці та ЄСВ	25 107	23 906
Знос ОЗ та НМА	2 349	2 290
Амортизація активів з правом користування	3 005	2 074
Витрати з банківського обслуговування	1 194	1 207
Податки за землю та інші	3 577	1 578

Електропостачання	3 247	3 489
Послуги техніки	0	687
Технічне обслуговування обладнання	0	86
Ремонт обладнання	0	915
Витрати з економічного та юридичного обслуговування	257	945
Витрати за послуги зв'язку	496	692
Відрядження	170	26
Інші витрати	747	452
Усього	41 826	40 211

3.21 ВИТРАТИ НА ЗБУТ

Витрати на збут Групи за роки, які закінчилися 31 грудня 2019 та 2020 років, були представлені таким чином:

Показник	2019 рік	2020 рік
Реклама	46	42
Оплата праці та ЄСВ	1 652	1 666
Усього	1 698	1 708

3.22 ІНШІ ОПЕРАЦІЙНІ ДОХОДИ ТА ВИТРАТИ

Інші операційні доходи та витрати Групи за роки, які закінчилися 31 грудня 2019 та 2020 років, були представлені таким чином:

Показник	2019 рік	2020 рік
Інші операційні доходи:		
Дохід від реалізації необоротних активів	774	391
Дохід від операційної оренди	-	10 077
Дохід від списання кредиторської заборгованості	2	139
Дохід від операційної курсової різниці	748 290	106 534
Інші доходи	166	80
Усього	749 232	117 221
Інші операційні витрати		
Витрати від операційної курсової різниці	437 010	46 770
Нарахування резерву під очікувані кредитні збитки	2 662	11 155
Собівартість реалізованих необоротних активів	775	390
Усього	(440 447)	(58 315)
Фінансовий результат від іншої операційної діяльності	308 785	58 906

3.23 ІНШІ ФІНАНСОВІ ДОХОДИ ТА ВИТРАТИ

Інші фінансові доходи та витрати Групи за роки, які закінчилися 31 грудня 2019 та 2020 років, були представлені таким чином:

Показник	2019 рік	2020 рік
Інші фінансові доходи		
Відсотковий дохід від зміни вартості довгострокової дебіторської заборгованості по займам	34 386	43 292
Відсотковий дохід від зміни вартості довгострокової дебіторської заборгованості	-	7 268
Відсотковий дохід від зміни вартості кредиторської заборгованості за кредитом	-	182 497
Отримані відсотки за залишком грошових коштів на поточному рахунку	2 626	2 876
Усього	37 012	235 933

Фінансові витрати		
Відсотки за отриманий кредит	489 557	182 498
Витрати на відсотки від зміни вартості довгострокової дебіторської заборгованості	-	22 163
Процентні витрати за зобов'язаннями з оренди	13 327	16 750
Відсотки на поворотну фінансову допомогу	34 092	49 472
Усього	(536 976)	(270 883)
Фінансовий результат від фінансової діяльності	(499 964)	(34 950)

3.24 ІНШІ ДОХОДИ ТА ВИТРАТИ

Інші доходи та витрати Групи за роки, які закінчилися 31 грудня 2019 та 2020 років, були представлені таким чином:

Показник	2019 рік	2020 рік
Дохід від неопераційної курсової різниці	-	410 392
Інші доходи	19	5
Усього	19	410 397
Витрати від неопераційної курсової різниці	-	852214
Інші витрати	(17 880)	5017
Усього	(17 880)	(857 231)
Фінансовий результат від іншої діяльності	(17 861)	(446 834)

3.25 ПОДАТОК НА ПРИБУТОК

Ставки оподаткування, які застосовувалися до Групи протягом звітного періоду були наступними:

З 1 січня 2019 р. по 31 грудня 2019 р.	18%
З 1 січня 2020 р. по 31 грудня 2020 р.	18%

Компоненти витрат по податку на прибуток Компанії за рік, що скінчився 31 грудня, включають:

Показник	2019 рік	2020 рік
Поточний податок	(37)	266
Усього	(37)	266
Відстрочений податковий актив	2 039	2305
Усього	2 039	2571

Поточні та відкладені податки на прибуток відображаються в складі прибутку або збитку за звітний період.

Відстрочені податки відображають чистий податковий ефект від тимчасових різниць за балансовим методом.

3.26 ПРИБУТОК НА АКЦІЮ

Базисний прибуток на акцію обчислюватися за допомогою ділення прибутку або збитку, які відносяться до утримувачів звичайних акцій материнського підприємства, на середньозважену кількість звичайних акцій, які перебувають в обігу протягом року.

Розбавлений прибуток на акцію розраховується за допомогою ділення прибутку або збитку, які відносяться до утримувачів звичайних акцій материнського підприємства, (після корегування з урахуванням відсотків за конвертованими привілейованими акціями) на середньозважену кількість звичайних акцій, які перебувають в обігу протягом року середньозважена кількість звичайних акцій, які будуть випущені в разі конвертації всіх потенційних звичайних акцій з розбавляючим ефектом.

У таблиці нижче наведено інформація про прибуток (збиток) та кількість акцій, яка використана у розрахунках базисного та розбавленого прибутку на акцію.

	2019 рік	2020 рік
Прибуток або збиток, які відносяться до утримувачів звичайних акцій материнського підприємства, для розрахунку базисного прибутку	18 617	(247 278)
Середньозважена кількість звичайних акцій, які перебувають в обігу протягом року	1771060	1771060

Між звітною датою та датою затвердження цієї фінансової звітності до випуску ніяких операцій зі звичайними акціями не здійснювалося.

3.27 ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ (ЗА ПРЯМИМ МЕТОДОМ)

Показник	Сума, тис. грн	
	2019 рік	2020 рік
Чистий рух коштів від операційної діяльності	(72 215)	(158)
Залишок коштів на початок	354 981	248 381
Залишок коштів на кінець	248 381	237 451

Розкриття інформації щодо використання справедливої вартості

Методики оцінювання та вхідні дані, використані для складання оцінок за справедливою вартістю

Група здійснює виключно безперервні оцінки справедливої вартості активів та зобов'язань, тобто такі оцінки, які вимагаються МСФЗ 9 та МСФЗ 13 у звіті про фінансовий стан на кінець кожного звітного періоду.

Класи активів та зобов'язань, оцінених за справедливою вартістю	Методики оцінювання	Метод оцінки (ринковий, дохідний, витратний)	Вихідні дані
Грошові кошти та їх еквіваленти	Первісна та подальша оцінка грошових коштів та їх еквівалентів здійснюється за справедливою вартістю, яка дорівнює їх номінальній вартості	Ринковий	Офіційні курси НБУ
Інструменти капіталу	Первісна оцінка інструментів капіталу здійснюється за їх справедливою вартістю, яка зазвичай дорівнює ціні операції, в ході якої був отриманий актив. Подальша оцінка інструментів капіталу здійснюється за справедливою вартістю на дату оцінки.	Ринковий, витратний	Офіційні біржові курси організаторів торгів на дату оцінки, за відсутності визначеного біржового курсу на дату оцінки, використовується остання балансова вартість, ціни закриття біржового торгового дня

Інші розкриття справедливої вартості

Справедлива вартість фінансових інструментів в порівнянні з їх балансовою вартістю

Показник	Балансова вартість		Справедлива вартість	
	2020	2019	2020	2019
1	2	3	4	5
Грошові кошти та їх еквіваленти	237 451	248 381	327 451	248 381

Керівництво Групи вважає, що наведені розкриття щодо застосування справедливої вартості є достатніми, і не вважає, що за межами окремої фінансової звітності залишилась будь-яка суттєва інформація щодо застосування справедливої вартості, яка може бути корисною для користувачів окремої фінансової звітності.

3.28 ОПЕРАЦІЇ З ПОВ'ЯЗАНИМИ СТОРОНАМИ

Пов'язані сторони або операції з пов'язаними сторонами, як визначено у МСБО 24 «Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін», представлені таким чином:

- а) Особа, або близький член родини такої особи пов'язаний з Компанією, якщо така особа:
- i. має контроль або спільний контроль над Компанією;
  - ii. має значний вплив на Компанію; або
  - iii. є представником провідного управлінського персоналу Компанії або її материнської компанії.
- б) Компанія пов'язана з іншою Компанією, якщо виконується будь-яка з наведених нижче умов:
- i. Компанія та інша компанія є членами однієї групи (що означає, що кожна материнська чи дочірня компанія пов'язані між собою);
  - ii. Компанія є асоційованою компанією або спільним підприємством з іншою компанією (або асоційованою компанією чи спільним підприємством члена групи, до складу якої також входить і інша компанія);
  - iii. Обидві компанії є спільним підприємством іншої компанії;
  - iv. Компанія є спільним підприємством компанії, а інша компанія є асоційованою компанією в останній;
  - v. Інша компанія є програмою виплат після закінчення трудової діяльності працівникам Компанії чи працівникам будь-якої пов'язаної компанії. Якщо Компанія сама є такою програмою виплат, то компанії - спонсори програми є також пов'язаними сторонами Компанії;
  - vi. Компанія знаходиться під контролем або спільним контролем особи, визначеної в а);
  - vii. Особа, визначена в а) і) має значний вплив на Компанію, або є представником провідного управлінського персоналу Компанії (або її материнської компанії).

При розгляді кожної можливої пов'язаної сторони особлива увага приділяється змісту відношень, а не тільки їх юридичній формі.

Пов'язані сторони можуть укладати угоди, які не проводилися б між непов'язаними сторонами. Ціни та умови таких угод можуть відрізнятися від цін та умов угод між непов'язаними сторонами.

Станом на 31.12.2019 року до складу пов'язаних осіб включено:

- управлінський персонал, а саме Голова правління, Фінансовий директор, головний бухгалтер;
- акціонери Групи, які наведені у Примітці «Зареєстрований капітал» ().

Нижче наведено дані по операціях з пов'язаними сторонами за 2018 та 2019 роки:

Пов'язані сторони	Вид транзакції	Оборот за 2020 р.	Станом на 31.12.2020 р.	Оборот за 2019 р.	Станом на 31.12.2019 р.
Управлінський персонал	Заробітна плата	2 758	137	2000	63
Всього	х	2 758	137	2000	63

3.29 ФАКТИЧНІ ТА ПОТЕНЦІЙНІ ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

Податкова система

З моменту прийняття Податкового кодексу України постійно приймаються зміни до нього, що змінюють (інколи кардинально) основні принципи оподаткування. Податкове, валютне та митне законодавство України часто змінюється, тому може тлумачитися по-різному. Відповідні органи можуть не погодитися з тлумаченням цього законодавства керівництвом Компанії у зв'язку з діяльністю Компанії та операціями в рамках цієї діяльності. Внаслідок цього може існувати значна невизначеність щодо забезпечення або тлумачення нового законодавства та нечіткі або відсутні правила його виконання. Податкові органи України можуть займати більш агресивну позицію у

своєму тлумаченні законодавства та проведенні податкових перевірок, застосовуючи досить складний підхід. Ці фактори у поєднанні із зусиллями податкових органів, спрямованими на збільшення податкових надходжень у відповідь на зростання бюджетного тиску, можуть призвести до зростання рівня та частоти податкових перевірок, тому існує можливість, що операції та діяльність, які раніше не заперечувались, можуть бути оскаржені. У результаті можуть бути нараховані додаткові суттєві суми податків, штрафів та пені. Відповідні органи можуть проводити податкові перевірки у фінансових періодах протягом трьох календарних років після їх закінчення. За певних обставин перевірка може стосуватися довших періодів.

Українське податкове законодавство не містить чітких інструкцій з певних податкових питань. Іноді тлумачення Компанією таких невизначених податкових питань призводить до зменшення загальної податкової ставки по Групі. Як зазначено вище, таке тлумачення податкового законодавства може надзвичайно ретельно перевірятися. Наслідки таких перевірок з боку податкових органів не можуть бути оцінені з достатнім ступенем надійності, проте вони можуть бути суттєвими для фінансового стану та діяльності організації в цілому.

Страхування

Ринок страхових послуг в Україні перебуває в стадії становлення й багато форм страхування, розповсюджені в інших країнах миру, поки не доступні в Україні.

Компоненти Групи не мають повного страхового захисту відносно своїх об'єктів основних коштів, або виниклих зобов'язань перед третіми сторонами у зв'язку зі збитком, нанесеному об'єктам нерухомості або навколишньому середовищу в результаті аварій або діяльності компонентів Групи. Доти, поки компоненти Групи не будуть мати повноцінного страхового покриття, існує ризик того, що втрата або ушкодження певних активів може зробити істотний негативний вплив на їх діяльність і фінансовий стан.

Група виконує вимоги українського законодавства по обов'язковому страхуванню у зв'язку з основною діяльністю.

Юридичні зобов'язання

Компоненти Групи беруть участь (як позивач, так й як відповідач) у декількох судових розглядах, що виникли в ході звичайної фінансово-господарської діяльності. Результат судових розглядів, пов'язаних із імовірним майбутнім відтоком економічних вигід, не був визнаний у дійсній фінансовій звітності через неможливість здійснити точну оцінку розміру потенційних претензій або ймовірності їхнього негативного результату.

Материнська компанія ПРАТ «АНТАРКТИКА»

Відповідач за первісним позовом/позивач за зустрічним позовом Прішман Є.О.; позивач за первісним позовом/позивач за зустрічним позовом ПАТ УКРСОЦБАНК; відповідач за зустрічним позовом ПрАТ АНТАРКТИКА, треті особи які не заявляють самостійних вимог за первісним позовом Гарнік Ю.С., Петріман Д.О. Позовна вимога за зустрічним позовом Прішман Є.О. до ПрАТ АНТАРКТИКА полягає у визнанні недійсним договору купівлі-продажу нежитлового приміщення від 2006р. з підстав знаходження приміщення під заборонаю на час здійснення правочину згідно записів реєстру заборон. Але на час здійснення правочину ухвала суду, якою була накладена заборона, була вже скасована. Справа розглядається з 2016 р. Приморським судом м. Одеси. Розгляд справи на теперішній час зупинено до набрання законної сили рішенням по іншій справі №522/25946/15-ц (знаходиться на розгляді апеляційного суду), у якій ПрАТ АНТАРКТИКА участі не приймає. Імовірний наслідок розгляду справи вбачається сприятливим. Вирішення цієї справи не вплине на майнові права Компанії.

Справа № 916/1801/20 - Про визнання недійсним рішення в вигляді протоколу НС ПРАТ "Антарктика", визнання протиправним та скасування рішення гос. реєстратора, скасування права приватної власності на ділянку з / д колії, рішення залишено без змін, апеляційна скарга без задоволення.

Справа № 916/1613/20 - Про визнання незаконними і про скасування рішення і угоди про залишення кас. жалоби на постанову апеляційного суду від 18.11.2020 та ухвалу господарського суду Одеської обл. від 09.06.2020 без розгляду і повернення скарги. Знаходиться в стадії розгляду.

Справа № 916/2893/20 про визнання недійсним реєстраційного св-ва від 11.03.2008 КП "БТІ" м. Іллічівська про реєстрацію права власності АРК "Антарктика" на ділянку з / д колії; 2) про визнання протиправним та скасування рішення від 23.01.2015 держ. реєстратора про реєстрацію права власності ПАТ "Антарктика" на ділянку з / д колії. На стадії розгляду в суді першої інстанції (підготовче провадження триває).

Справа № 916/2878/20 про усунення перешкод в користуванні власністю (Спецавтоцентр). На стадії розгляду в суді першої інстанції (виробництво призупинено до набрання законної сили рішенням у справі № 916/1613/20).

Дочірня компанія ТОВ «ЧОРНОМОРСЬКИЙ РИБНИЙ ПОРТ»

За станом на звітну дату дочірня компанія ТОВ «ЧОРНОМОРСЬКИЙ РИБНИЙ ПОРТ» бере участь (як позивач, так й як відповідач) у декількох судових розглядах, що виникли в ході звичайної фінансово-господарської діяльності.

Станом на 31.12.2020 р. Товариство має наступні судову справу:

- як Позивач у адміністративній і господарській справі про стягнення коштів № 826/7807/17, № 910/17549/19 щодо повернення коштів у сумі 134 476,9 тис. грн., які були списані з рахунків Товариства під час націоналізації КБ АТ «ПРИВАТБАНК».

Результат судових розглядів, пов'язаних із імовірним майбутнім відтоком економічних вигід, не був визнаний у дійсній фінансовій звітності через неможливість здійснити точну оцінку розміру потенційних претензій або ймовірності їхнього негативного результату.

Трансфертне ціноутворення

Група відповідно своєї діяльності проводить операції з нерезидентами, які можуть потенційно входити у сферу застосування українських нормативно-правових актів щодо трансфертного ціноутворення (далі – ТЦ). Група подала звіт щодо контрольованих операцій за 2019 рік у належні строки. Керівництво вважає, що Компанія підготувала усю необхідну документацію щодо контрольованих операцій, яка вимагається згідно із законодавством за 2019 рік та продовжує готувати за 2020 рік. Звіт щодо контрольованих операцій за 2020 рік має бути поданий Компанією до 1 жовтня 2020 року. На думку керівництва Компанія дотримується вимог щодо ТЦ. Оскільки практика трансфертного ціноутворення іще недостатньо розвинута і певні положення правил можуть бути причиною суперечностей у результаті їх різного трактування, вплив можливих претензій з боку податкових органів щодо позицій Компанії із його застосування неможливо достовірно оцінити.

4. ЦІЛІ, ПОЛІТИКА ТА ПРОЦЕСИ В ОБЛАСТІ УПРАВЛІННЯ КАПІТАЛОМ

В основі управління капіталом Гри лежить виконання наступних завдань: забезпечення безперервної діяльності, отримання прибутку акціонерами та збереження достатнього рівня капіталу для забезпечення довіри до Групи з боку кредиторів і учасників ринку.

Компанія здійснює моніторинг структури капіталу з використанням низки коефіцієнтів, що розраховуються на основі даних фінансової звітності та управлінської звітності.

Вартість чистих активів Групи станом на 31.12.2020 року має від'ємне значення та становить 1527577 тис. грн. та менше суми Статутного капіталу, який становить - 19482 тис. грн.

Управлінський персонал Групи використовує припущення про безперервність діяльності компонентів Групи. З боку Групи та інших зацікавлених сторін станом на 31 грудня 2020 року не було порушено правових дій щодо припинення діяльності компонентів Групи.

Фінансові коефіцієнти Групи

№ з/п	Показники	Формула розрахунку показника	Орієнтовне позитивне значення показника	Фактичне значення показника	
				31.12.2019 року	31.12.2020 року
1	2	3	4	5	6
1	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	$K1 = \frac{\text{Грошові кошти та їх еквіваленти}}{\text{Поточні зобов'язання}}$	$\geq 0,2$	0,18	0,07
2	Коефіцієнт загальної ліквідності	$K2 = \frac{\text{Оборотні активи}}{\text{Поточні зобов'язання}}$	1,0-2,0	0,98	0,47
3	Коефіцієнт фінансової стійкості (автономії)	$K3 = \frac{\text{Власний капітал}}{\text{Валюта балансу}}$	$> 0,5$	-0,70	-0,68
4	Коефіцієнт покриття зобов'язань власним капіталом	$K4 = \frac{\text{Короткострокова кредиторська заборгованість} + \text{довгострокова кредиторська заборгованість}}{\text{Власний капітал}}$	0,5-1,0	-2,43	-2,47
5	Коефіцієнт рентабельності (збитковості) активів	$K5 = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Валюта балансу}}$	> 0 збільшення	1,05	-11,23
6	Рентабельність продажу від операційної діяльності	$K6 = \frac{\text{Чистий прибуток операційної діяльності}}{\text{Чистий дохід від реалізації}}$	> 0 збільшення	45,28	34,24

Опис показників фінансового стану

K1 – Коефіцієнт абсолютної ліквідності характеризує, яка частка короткострокових (поточних) зобов'язань Компанії може бути сплачена негайно, за рахунок його власних грошових коштів та їх еквівалентів (негайну готовність підприємства погасити свої борги). Значення показника на звітну дату не відповідає умовам теоретично оптимального, що свідчить про низький рівень абсолютної ліквідності.

K2 - Коефіцієнт загальної ліквідності характеризує загальну оцінку ліквідності Компанії, або іншими словами - те, наскільки обсяг поточних кредиторських зобов'язань Компанії можливо погасити за рахунок мобілізованих оборотних активів. Цей показник дозволяє встановити у скільки разів оборотні активи перекривають поточні зобов'язання. Значення показника на звітну дату не відповідає умовам теоретично оптимального, що свідчить про низький рівень загальної платоспроможності Компанії.

K3 - Коефіцієнт фінансової стійкості (платоспроможності, або автономії) свідчить про питому вагу власних коштів Компанії (його статутного капіталу, іншого капіталу, прибутку, тощо) у загальній сумі активів, авансованих в його бізнес. Цей показник характеризує незалежність Компанії від зовнішніх джерел фінансування. Значення коефіцієнту фінансової стійкості (автономії) Групи на звітну дату не відповідає оптимальному рівню та має від'ємне значення, що свідчить про фінансову незалежність від зовнішніх джерел фінансування.

K4 - Коефіцієнт покриття зобов'язань власним капіталом - це показник, який загалом свідчить про фінансову залежність Компанії від залучених коштів. Значення коефіцієнту покриття зобов'язань власним капіталом на початок та кінець звітного періоду має від'ємне значення та стало негативну тенденцію до зростання.

K5 - Коефіцієнт рентабельності (збитковості) активів - це показник, який свідчить про ефективність використання активів Компанії. Його основна концепція: відношення прибутку (-збитку), одержаного в результаті вкладення активів в оборот, до вартості саме цих активів. За умовою того, що за результатами діяльності 2019 року Група була прибутковою це обумовило отримання 1,05 коп. прибутку на 1,00 грн. вкладених коштів. Негативний результат отримано за результатами 2020 року, адже отримано 11,23 коп. збитку на 1,00 грн.

K6 – Рентабельність продажу від операційної діяльності - показник прибутковості, який вказує на обсяг чистого прибутку операційної діяльності, який генерує кожна гривня продажів. Так, 2019 року Група мала 45,28 коп. прибутку від операційної діяльності у кожній 1,00 грн чистого доходу від реалізації, та 34,24 коп. 2019 року відповідно.

На підставі розрахованих вище коефіцієнтів можливо охарактеризувати загальний фінансовий стан Групи на 31.12.2020 р., як не стійкий. Визначається недостатність власного капіталу для покриття довгострокових та короткострокових зобов'язань.

Групою у звітному періоді випуск акцій, боргових і іпотечних облігацій та інших цінних паперів не здійснювався.

Група не має в управлінні активів недержавних пенсійних фондів.

4.2 УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ

Групою здійснюється управління стосовно фінансових ризиків, а також операційних та юридичних ризиків. Фінансові ризики складаються з ринкового ризику (який включає валютний ризик, ризик процентної ставки та інший ціновий ризик), кредитного ризику та ризику ліквідності. Основними цілями управління фінансовими ризиками є визначення лімітів ризику й нагляд за тим, щоб ці ліміти не перевищувались. Управління операційними та юридичними ризиками має на меті забезпечення належного функціонування внутрішніх процедур та політики, що спрямовані на мінімізацію цих ризиків.

До процесу управління ризиками у Групі залучено всі види бізнесу, які впливають на параметри цих ризиків. Управління ризиками здійснюється на всіх рівнях організації від вищого керівництва до рівня, на якому ці ризики безпосередньо приймаються.

В рамках своєї програми по управлінню ризиками, Група проводить інвентаризацію своїх поточних ризикових позицій за категоріями ризику, вимірює чутливість чистого доходу і власного капіталу в рамках стохастичного і детермінованого сценаріїв. Моделі, сценарії і допущення регулярно переглядаються і оновлюються по мірі необхідності. Проте, моделі чутливі до граничних малоймовірних сценаріїв і можуть показати невірні результати при їх настанні. Різкі можливі коливання не є однозначною підставою для перегляду оцінок, якщо вони не призводять до змін в тривалій перспективі та на постійній основі.

Аналіз чутливості не відображає того, який чистий прибуток за період міг би бути, якби були інші змінні ризику, ніж при проведенні аналізу, тому що аналіз заснований на експозиції в майбутньому інформації, відомої на звітну дату. І при цьому результати чутливості призначені для точного передбачення майбутнього власного капіталу або прибутку. Аналіз не враховує вплив майбутнього нового бізнесу, який може бути важливим компонентом майбутніх доходів. Не розглядаються всі методи, доступні для управління, що реагують на зміни у фінансовому середовищі, такі як зміна розподілу інвестиційного портфеля або коригування ставок по кредитах. Крім того, результати аналізу не можуть бути екстрапольовані для більш тривалих періодів, так як ефект не має лінійної тенденції. Тому, процес управління ризиками не може гарантувати точного передбачення майбутніх результатів.

Компанія при веденні професійної діяльності здійснює управління фінансовими та нефінансовими ризиками.

Основні ризики, що властиві Групі в ході її операційної діяльності, і способи їх управління представлені нижче.

ФІНАНСОВІ РИЗИКИ

Основні категорії фінансових інструментів Групи представлено таким чином:

У тис. грн.	Примітки	31.12.2019 р.	31.12.2020 р
Дебіторська заборгованість за розрахунками за продукцію, товари роботи послуги	3.5	245 735	97 095
Дебіторська заборгованість за розрахунками за авансами виданими	3.5	151 039	539 700
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	3.5	42 030	35 569
Інша поточна дебіторська заборгованість	3.5	628 706	764 661
Гроші та їх еквіваленти	3.6	248 381	237 451
Всього фінансових активів		1 315 891	1 674 476
Довгострокові зобов'язання	3.13	1 665 529	-
Інші довгострокові зобов'язання	3.14	7 589	72 989
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	3.15	61 136	47 278
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи та послуги	3.15	74 902	77 914
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	3.15	1 754	2 090
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками зі страхування	3.15	1 886	2 243
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці	3.15	7371	9 060
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	3.15	2166	3 219
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	3.15	216	216
Інші поточні зобов'язання	3.17	1 187 232	3 465 231
Всього фінансових зобов'язань		3 009 781	3 680 240

Компоненти Групи не брали участі в операціях із використанням похідних фінансових інструментів.

Загальна програма управління ризиками Групи зосереджена на непередбачуваності та неефективності фінансового ринку України і спрямована на зменшення його потенційного негативного впливу на фінансовий стан Групи.

Основні ризики, властиві фінансовим інструментам компонентів Групи, включають ринковий ризик, ризик ліквідності та кредитний ризик. Керівництво аналізує та узгоджує політику управління кожним із цих ризиків, основні принципи якої викладені нижче.

Ринковий ризик - ризик виникнення фінансових втрат (збитків), які пов'язані з несприятливою зміною ринкової вартості фінансових інструментів у зв'язку з коливаннями цін на чотирьох сегментах фінансового ринку, чутливих до зміни відсоткових ставок: ринку боргових цінних паперів, ринку пайових цінних паперів, валютному ринку і товарному ринку.

Метою управління ринковим ризиком є управління та контроль за збереженням рівня ринкового ризику в прийнятих межах з одночасно оптимізацією прибутковості по операціях.

Ринковий ризик включає:

- процентний ризик, пов'язаний з негативними наслідками коливання цін на боргові цінні папери та похідні фінансові інструменти процентної ставки.

Група не зазнає впливу коливань переважних рівнів ринкових процентних ставок на свій фінансовий стан та грошові потоки. Процентна маржа може збільшуватись в результаті таких змін, але може й зменшуватись або призводити до збитків у разі виникнення несподіваних змін. Група залучає позикові кошти тільки за фіксованою процентною ставкою.

- пайовий ризик, пов'язаний з негативними наслідками коливання цін на пайові цінні папери та похідні фінансові інструменти, базовим активом яких є такі цінні папери;
- валютний ризик, пов'язаний з негативними наслідками коливання курсів іноземних валют та золота. За 2020 рік курс ЄВРО коливався в коридорі, нижня межа якого становила 26,4220 грн./ЄВРО, а верхня – 34,6375 грн./ЄВРО, курс долара США: нижня межа – 23,6862 грн./долар США, а верхня межа – 28,5827 грн./долар США.

Група піддається валютному ризику при проведенні операцій продажу, покупки й залучення коштів, виражених у валютах, відмінних від відповідної функціональної валюти. Основними валютами, у яких відбуваються дані операції, є долар США та ЄВРО

Група прагне привести свої фінансові зобов'язання в іноземній валюті у відповідність із чистими продажами, мінімізуючи в такий спосіб валютний ризик.

Група не здійснює хеджування валютних ризиків, пов'язаних із чинними операціями.

Залежність Групи від валютного ризику представлена на основі балансової вартості відповідних активів та зобов'язань у валюті таким чином:

Показник	На 31 грудня 2019 року			На 31 грудня 2020 року		
	Долар США	Євро	Інші валюти	Долар США	Євро	Інші валюти
Дебіторська заборгованість за товари, роботи та послуги	20,4	6 161,1	-	0,7	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	71,82	-	-	71,82	-	-
Поточні фінансові активи	-	-	-	-	-	-
Гроші та їх еквіваленти	5 429,4	4 005,8	-	4 619,6	694,8	-
Довгострокова дебіторська заборгованість та інші необоротні активи	-	-	-	-	-	-
Позики	(119 368,9)	-	-	(119 368,9)	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи та послуги	-	-	-	-	-	-
Інші поточні зобов'язання	(23 001,3)	-	-	(23 001,3)	-	-
Чиста (коротка) довга валютна позиція	(136 848,58)	10 166,9	-	(137 678,08)	694,8	-

У таблиці нижче розкривається інформація про чутливість фінансового результату та власного капіталу до оподаткування до достатньо можливих змін у курсах обміну валют, які застосовувались на звітну дату, за умови, що всі інші змінні величини залишались незмінними. Ризик розраховувався лише для монетарних залишків, деномінованих у іноземних валютах, а не у функціональній валюті компанії Групи. Оскільки, найбільш суттєвий вплив на діяльність Групи має зміна курсів обміну долара США відносно української гривні, то ризик розраховувався лише для залишків, деномінованих у даної валюті.

Показник	На 31 грудня 2019 року		На 31 грудня 2020 року	
	Вплив на фінансовий результат	Вплив на власний капітал	Вплив на фінансовий результат	Вплив на власний капітал
Зміцнення долару США на 20%	648279	648279	778556	778556
Послаблення долару США на 20 %	(648279)	(648279)	(778556)	(778556)
Зміцнення долару США на 10%	324139	324139	389285	389285

Послаблення долару США на 10 %	(324139)	(324139)	(389285)	(389285)
Зміцнення Євро на 20%	(53726)	(53726)	(4827)	(4827)
Послаблення Євро на 20 %	53726	53726	4827	4827
Зміцнення Євро на 10%	(26863)	(26863)	(2414)	(2414)
Послаблення Євро на 10 %	26863	26863	2414	2414

- товарний ризик, пов'язаний з негативними наслідками коливання цін на похідні фінансові інструменти, базовим активом яких є товари;
- інший ціновий ризик – це ризик того, що справедлива вартість або майбутні грошові потоки від фінансового інструмента коливатимуться внаслідок змін ринкових цін (окрім тих, що виникають унаслідок процентного, пайового, валютного чи товарного ризиків), незалежно від того, чи спричинені вони чинниками, характерними для окремого фінансового інструмента або його емітента, чи чинниками, що впливають на всі подібні фінансові інструменти, з якими здійснюються операції на ринку.

Кредитний ризик – ризик виникнення у Групі фінансових втрат (збитків) внаслідок невиконання в повному обсязі або неповного виконання контрагентом своїх фінансових зобов'язань перед Компанією відповідно до умов договору. Розмір збитків у цьому випадку пов'язаний із сумою невиконаного зобов'язання.

До кредитних ризиків відносяться, зокрема:

ризик контрагента – ризик виникнення збитків, повної або часткової втрати активів через невиконання або несвоєчасне виконання клієнтом або контрагентом за правочином щодо цінних паперів своїх зобов'язань перед Компанією;

ризик дефолту – ризик виникнення збитків, повної або часткової втрати активів через невиконання або несвоєчасне виконання емітентом або особою, що видала цінний папір, що належать Компанії, своїх зобов'язань щодо виплати доходу та/або погашення цінних паперів.

Кредитний ризик виникає, головним чином, у зв'язку із дебіторською заборгованістю.

Дебіторська заборгованість

Управління кредитним ризиком, що пов'язаний із покупцями, здійснюється кожною бізнес-одиницею у відповідності до політики, процедур та системі контролю, встановленими Компанією по відношенню до управління кредитними ризиками, що пов'язані із покупцями. Кредитна якість покупця оцінюється на основі детальної форми оцінки кредитного рейтингу. Основні фактори, які беруться до уваги в ході аналізу зменшення корисності дебіторської заборгованості включають визначення того, чи прострочені виплати основної суми заборгованості більш, ніж на 365 днів, чи відомо про будь-які труднощі з огляду на грошові потоки контрагентів, зниження кредитного рейтингу або порушення первісних умов відповідного договору. Здійснюється регулярний моніторинг непогашеної дебіторської заборгованості покупців. Компанія здійснює аналіз зменшення корисності заборгованості, що оцінюються індивідуально (по великим контрагентам), і резерву на зменшення корисності заборгованості, що оцінюються у сукупності (велика кількість малих дебіторів об'єднуються у однорідні групи). Група оцінює концентрацію ризику по відношенню до торгової дебіторської заборгованості, як низьку.

Грошові кошти і еквіваленти

Керівництво Компанії здійснює постійний моніторинг фінансового стану установ, де розміщені грошові кошти та їх еквіваленти. Кредитний ризик, пов'язаний з невиконанням банками своїх зобов'язань та обмежується сумою грошових коштів та їх еквівалентів, розміщених на банківських рахунках.

Резерв під зменшення корисності заборгованості, що оцінюється на індивідуальній основі

Група визначає суму резерву на зменшення корисності окремо за кожною суттєвою заборгованістю в індивідуальному порядку. Питання, що розглядаються при визначенні суми резерву, включають можливість реалізації бізнес-плану контрагента, його здатність підвищити продуктивність праці в разі виникнення фінансових труднощів, грошові надходження та очікувані виплати дивідендів в

разі оголошення банкрутом, наявність іншої фінансової підтримки та можлива вартість продажу застави, а також часові рамки очікуваних грошових потоків. Збитки від зменшення корисності оцінюються на кожну звітну дату, якщо будь-які непередбачені обставини не вимагають більшої уваги.

Резерв під зменшення корисності заборгованості, що оцінюється на сукупній основі

Група визначає суму резерву на зменшення корисності несуттєвої заборгованості, а також окремої суттєвої заборгованості, стосовно якої ще немає об'єктивних ознак зменшення корисності, на сукупній основі. Компанія аналізує резерви на знецінення на кожну звітну дату, при цьому кожний сукупність заборгованостей (портфель) перевіряється окремо.

В ході аналізу резерву на зменшення корисності заборгованості на сукупній основі Група враховує зменшення корисності, що може мати місце у портфелі, навіть якщо немає об'єктивних ознак зменшення корисності окремої заборгованості. Збитки від зменшення корисності визначаються з урахуванням такої інформації: збитки в портфелі у попередніх періодах, поточні економічні умови, відповідний проміжок часу між моментом можливого понесення збитку від зменшення корисності та моментом визначення зменшення корисності як такого, що потребує створення резерву в ході аналізу знецінення окремих активів, а також очікувані надходження та відшкодування в разі знецінення зменшення корисності. Керівництво Компанії відповідає за прийняття рішення щодо тривалості такого періоду, що не повинна перевищувати один рік.

Основним методом оцінки кредитних ризиків керівництвом Групи є оцінка кредитоспроможності контрагентів, для чого використовуються кредитні рейтинги та будь-яка інша доступна інформація щодо їх спроможності виконувати боргові зобов'язання.

Ризик ліквідності – ризик виникнення збитків у Групи у зв'язку з неможливістю своєчасного виконання ним в повному обсязі своїх фінансових зобов'язань, не зазнавши при цьому неприйнятних втрат, внаслідок відсутності достатнього обсягу високоліквідних активів. Ризик ліквідності існує тоді, коли існує розбіжність у строках виплат за активами і зобов'язаннями.

Для управлінського персоналу Групи надзвичайно важливо, щоб строки виплат за активами відповідали строкам виплат за зобов'язаннями, процентні ставки по активах відповідали процентним ставкам по зобов'язаннях, а якщо існують будь-яка невідповідність, щоб вона була під контролем.

Група здійснює управління ліквідністю з метою забезпечення постійної наявності коштів, необхідних для виконання усіх зобов'язань у визначені терміни. Політики ліквідності компанії перевіряється і затверджується управлінським персоналом.

Як правило, Група забезпечує наявність достатніх грошових коштів на вимогу для оплати очікуваних операційних витрат на період до 3-х місяців, включаючи обслуговування фінансових зобов'язань; це не поширюється на екстремальні ситуації, які неможливо передбачити, такі, як стихійне лихо.

До ризиків ліквідності відносяться, зокрема:

ризик ринкової ліквідності – ризик виникнення збитків, повної або часткової втрати активів через неможливість купівлі або продажу активів у потрібній кількості за достатньо короткий період часу в силу погіршення ринкової кон'юнктури;

ризик балансової ліквідності – ризик виникнення збитків, виникнення дефіциту грошових коштів або інших високоліквідних активів для виконання зобов'язань перед інвесторами/контрагентами. Інформація щодо кожного окремого виду дебіторської та кредиторської заборгованості Групи у розрізі строків погашення представлена у відповідних розділах цих приміток.

Зниження ризику

Група не використовує похідні фінансові інструменти для управління ризиками, що виникають внаслідок зміни процентних ставок, а також кредитного ризику та ризику ліквідності.

Група не приймала участі в будь-яких операціях з використанням похідних фінансових інструментів. Загальна програма управління ризиками направлена на відстежування динаміки фінансового ринку України і зменшення його потенційного негативного впливу на результати діяльності Компанії.

ОПЕРАЦІЙНІ РИЗИКИ

Операційний ризик включає наступні:

- **правовий ризик** - наявний або потенційний ризик виникнення збитків, повної або часткової втрати активів, пов'язаний з недотриманням Групою вимог законодавства, договірних зобов'язань, а також з недостатньою правовою захищеністю Групи або з правовими помилками, яких припускається Група при провадженні професійної діяльності;
- **інформаційно-технологічний ризик** - наявний або потенційний ризик виникнення збитків, повної або часткової втрати активів, пов'язаний з недосконалою роботою інформаційних технологій, систем та процесів обробки інформації або з їх недостатнім захистом, включаючи збій у роботі програмного та/або технічного забезпечення, обладнання, інформаційних систем, засобів комунікації та зв'язку, порушення цілісності даних та носіїв інформації, несанкціонований доступ до інформації сторонніх осіб та інше;
- **ризик персоналу** - наявний або потенційний ризик виникнення збитків, повної або часткової втрати активів, пов'язаний з діями або бездіяльністю працівників Групи (людським фактором), включаючи допущення помилки при проведенні операції, здійснення неправомірних операцій, пов'язане з недостатньою кваліфікацією або із зловживанням персоналу, перевищення повноважень, розголошення інсайдерської та/або конфіденційної інформації та інше;

ІНШІ НЕФІНАНСОВІ РИЗИКИ

До інших нефінансових ризиків діяльності Групи відносяться:

- **стратегічний ризик** - ризик виникнення збитків, які пов'язані з прийняттям неефективних управлінських рішень, помилками, які були допущені під час їх прийняття, а також з неналежною реалізацією рішень, що визначають стратегію діяльності та розвитку Групи;
- **ризик втрати ділової репутації** (репутаційний ризик) - ризик виникнення збитків, пов'язаних зі зменшенням кількості клієнтів або контрагентів Групи через виникнення у суспільстві несприятливого сприйняття Компанії, зокрема його фінансової стійкості, якості послуг, що надаються Групою, або його діяльності в цілому, який може бути наслідком реалізації інших ризиків;
- **системний ризик** – ризик виникнення збитків у значної кількості установ, який обумовлений неможливістю виконання ними своїх зобов'язань у зв'язку з невиконанням (несвоєчасним виконанням) зобов'язань однією установою внаслідок реалізації у неї кредитного ризику, ризику ліквідності або іншого ризику. Системний ризик, на який впливає стан економіки загалом і певною мірою відбиваються на дохідності цінних паперів та фінансових інструментів, що обертаються на ринку цінних паперів, спричинені кон'юктурою та особливостями фондового ринку, на якому Компанія здійснює свою діяльність, несе загрозу порушення діяльності всієї фінансової системи.
- **ризик настання форс-мажорних обставин** - ризик виникнення збитків, повної або часткової втрати активів, через настання невідворотних обставин, у тому числі обставин непереборної сили, що неможливо передбачити, які призводять або створюють передумови для виникнення збоїв у роботі Групи або безпосередньо перешкоджають її нормальному функціонуванню.

4.3 УПРАВЛІННЯ КАПІТАЛОМ

Група розглядає позикові засоби і власний капітал як основні джерела формування фінансових ресурсів. Завданнями управління капіталом є: забезпечення здатності Групи продовжувати функціонувати як підприємство, що постійно діє, з метою отримання прибутків, а також забезпечення фінансування операційних потреб, капіталовкладень і стратегії розвитку Компанії.

Політика Групи по управлінню капіталом направлена на забезпечення і підтримку його оптимальної структури з метою зменшення сукупних витрат по залученню капіталу.

4.4 ПОЛІТИКИ ТА ПРОЦЕДУРИ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ

Політики управління ризиками Групи визначаються з метою виявлення, аналізу та управління ризиками, з якими стикається Компанія, встановлення належних лімітів ризиків і засобів контролю за ними, постійного моніторингу рівнів ризиків і дотримання лімітів. Політики і процедури управління ризиками регулярно переглядаються з метою відображення змін ринкових умов, продуктів і послуг, що пропонуються, та провідних практик.

Управлінський персонал Групи несе відповідальність за управління ключовими ризиками, розробку та впровадження процедур управління ризиками та контролю, а також за затвердження укладення договорів на значні суми.

5. ПОДІЇ ПІСЛЯ ДАТИ БАЛАНСУ

Спалах коронавірусної хвороби COVID-19 та його подальше глобальне поширення серед багатьох країн світу спонукали Всесвітню організацію охорони здоров'я (World Health Organization) оголосити 11 березня 2020 року світову пандемію. Урядом України також було прийнято ряд обмежувальних та карантинних заходів.

Управлінським персоналом Компанії було визначено, що зазначені події не є коригуючими по відношенню до фінансової звітності 2020 року. Відповідно, фінансовий стан та результати діяльності за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року, не було відкориговано на вплив подій, які пов'язані з пандемією COVID-19.

Управлінський персонал Компанії продовжує ретельно спостерігати за розвитком поточної ситуації та, за необхідності і наскільки це можливо, вживає заходів для мінімізації будь-яких негативних наслідків зазначених факторів. Подальше погіршення політичних, економічних, епідеміологічних умов може і надалі негативним чином впливати на фінансовий стан та результати діяльності компанії у такий спосіб, що наразі не може бути визначений.

Події після дати балансу до дати затвердження фінансової звітності, які б вимагали коригування даних фінансової звітності чи розкриття відсутні.

Керівник

Головний бухгалтер

Зайцев С.Д

Шевченко І.Б.